

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Aktéři lokálního rozvoje
(spolková činnost v městysu Načeradci)**

Magdaléna Šmídová

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Magdaléna Šmídová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Aktéři lokálního rozvoje (spolková činnost v městysu Načeradci)

Název anglicky

Participants in local development (interest groups activities in the Načeradec)

Cíle práce

Hlavním cílem předkládané bakalářské práce je zjistit, zda a jakým způsobem se spolky, resp. představitelé spolků (jako aktéři neziskového sektoru) ve vybrané lokalitě podílejí na životě lokálního společenství; a zda a jakým způsobem svými aktivitami a svou činností (zejména také prostřednictvím spolupřádání aktivit charakteru kulturního, sportovního, výchovného, apod.) přispívají ke zkvalitnění života obyvatel obce a zvýšení atraktivity městysu Načeradce.

Metodika

Teoretická část bakalářské práce (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů vztahujících se ke sledované problematice tak, aby bylo vymezeno základní pojmosloví vztahující se k rozvoji venkova, rozvoji regionů, lokálnímu aktérství a spolkové činnosti. Propojení teoretické a empirické části tvoří sekundární a komparativní analýza dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci. V navazujícím, vlastním empirickém šetření, budou data, opírající se o teoretické zázemí práce a zjištění, učiněná v rámci sekundární a komparativní analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci komparována s daty, získanými pomocí polostrukturovaných rozhovorů se členy vybraných spolků s cílem zjistit, zda a jakým způsobem ovlivňují sledovaní lokální aktéři (neziskového sektoru) rozvoj lokality a lokálního společenství v městysu Načeradci. Veškerá získaná data budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran textu

Klíčová slova

aktér, aktivita, region, regionální/lokální rozvoj, endogenní přístup, kvalita života, spolková činnost, spolek

Doporučené zdroje informací

BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., HOLEČEK, J. a kol.: Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova. 1. vyd. Brno: Garep, spol. s.r.o., 2009.

BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David.: Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, klasifikace. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002.

DISMAN, M.: Jak se vyrábí sociologická znalost. Příručka pro uživatele. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2002.

Dokumenty a legislativní zdroje související s regionálním rozvojem.

PROCHÁZKOVÁ, Eva. Načeradec: dějiny městečka a okolních obcí. Načeradec: Obec Načeradec, 2006.

SVOBODOVÁ, Hana. Synergie ve venkovském prostoru. Brno: GaREP, 2011.

ŠUBRT, Jiří. Soudobá sociologie. Praha: Karolinum, 2008.

Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 2. 3. 2017

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 3. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Aktéři lokálního rozvoje (spolková činnost v městysu Načeradci)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lucii Kocmánkové Menšíkové PhD. za její odborné vedení, užitečné rady a připomínky, což přispělo ke zpracování mé bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala členům spolků, kteří mi poskytli cenné informace. Na závěr bych chtěla poděkovat celé mé rodině za trpělivost a podporu.

Aktéři lokálního rozvoje (spolková činnost v městysu Načeradci)

Souhrn

Cílem bakalářské práce je zjistit a zhodnotit, jak se aktéři neziskového sektoru podílí na pořádání aktivit v městysu Načeradci, tedy jak lokální aktéři (konkrétně spolky) přispívají ke zkvalitnění života a zvýšení atraktivity Načeradce. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmosloví a problematika lokálního rozvoje, endogenního přístupu, aktérství a spolkové činnosti. Na teoretickou část přímo navazuje empirická část, která je tvořena pomocí sekundární a komparativní analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci a empirického šetření. Ze sekundární analýzy dat bylo zjištěno, že nejvíce aktivit vykonává Myslivecký spolek Načeradec, který je však zaměřen více na své členy. Nejhojnějším druhem aktivit je kulturní a společenský typ. Kulturní život zajišťuje nejdéle působící Ochotnický spolek Blaník Načeradec. O společenské aktivity pro veřejnost se starají především Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. a spolek Kamarádi Načeradec. Dále byla zjištěná kooperace u pěti spolků, přičemž se na ni nejvíce podílí městys Načeradec. V empirickém šetření provedeném pomocí polostrukturovaných rozhovorů byla hodnocena činnost aktérů a jejich aktivit. Z šetření vyplynulo, že většina respondentů je spokojena s činností spolků a shledává kooperaci mezi nimi. Na čem se shodli, je nedostatečná podpora od městysu, který i přesto vykazuje v sekundární analýze největší míru spoluorganizace. Celková činnost aktérů neziskového sektoru, konkrétně spolků, je v městysu Načeradci dostačující a pomáhá zvyšovat jeho atraktivitu a zkvalitňovat život místních obyvatel.

Klíčová slova: aktér, aktivita, region, regionální/lokální rozvoj, endogenní přístup, kvalita života, spolková činnost, spolek

Participants in local development (interest groups activities in the Načeradec)

Summary

The aim of the bachelor's thesis is to find and evaluate the importance of a local actors organizing of activities in Načeradec and if and how the local actors (particularly associations) contribute to improving the quality of life and increasing the attractiveness of Načeradec. The theoretical part explains the basic terminology such as issues of the local development, endogenous approaches and the local actors with their activities. The theoretical part is directly connected with the empirical part, which is formed by a secondary analysis of comparative data about the actors and their activities in the Načeradec and empirical investigation. Regarding the secondary analysis, there was found that the largest number of activities organize Myslivecký spolek Načeradec, though it is more focused on its members. The most abundant kind of activity is a cultural and social type. Cultural life ensures the eldest association Ochotnický spolek Blaník Načeradec. The social activities for the public are organized especially by Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. and spolek Kamarádi Načeradce. Then there was also found a cooperation between five associations, where the main contributor is the Načeradec. From an empirical survey conducted through semi-structured interviews were evaluated the actors and their activities. The investigation showed that most of the respondents are satisfied with the activities of the association and finds cooperation between them. The respondents find an insufficient support from the township, but in the secondary analysis the township village Načeradce is the greatest participation of co-organization. In Načeradec, the total activity of the actors in the nonprofit sector is sufficient and helps to increase its attractiveness and improve the life's standard of the local residents.

Keywords: actor, activity, region, regional/local development, endogenous approach, quality of life, club activities, association

Obsah

1. Úvod	11
2. Cíl a metodika.....	11
3. Objasnění základních pojmů sledované problematiky	13
4. Regionální věda a regionální rozvoj v souvislosti s endogenním a exogenním přístupem	17
4.1 Teorie regionálního rozvoje a rozvoje venkova	17
4.2 Endogenní a exogenní přístup v regionálním rozvoji.....	19
4.3 Klasifikace území České republiky	19
4.3.1 Rozdělení dle klasifikace NUTS	19
4.3.2 Venkov a vymezení OECD	20
4.3.3 Státem podporované regiony	21
4.4 Dokumenty regionálního rozvoje	22
4.4.1 Dokumenty v regionálním rozvoji na úrovni EU	22
4.4.2 Dokumenty na úrovni ČR.....	25
4.4.3 Dokumenty pro rozvoj venkova	29
5. Aktéři v regionálním rozvoji a rozvoji venkova.....	31
5.1 Regionální rozvoj a veřejná správa	31
5.2 Aktéři a jejich klasifikace	31
5.2.1 Národní a regionální úroveň.....	32
5.2.2 Místní úroveň.....	33
6. Sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci.....	40
6.1 Základní charakteristika městysu Načeradce	40
6.2 Aktéři městysu Načeradce	41
6.2.1 Myslivecký spolek Načeradec a jeho aktivity v období 2013 - 2016.....	44
6.2.2 Ochotnický spolek Blaník Načeradec a jeho aktivity v období 2013 - 2016 ..	45
6.2.3 Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s. a jeho aktivity v období 2013 - 2016.....	46
6.2.4 SK Blaník Načeradec z.s.	47
6.2.5 Spolek Kamarádi Načeradce a jeho aktivity v období 2013 - 2016.....	48
6.3 Tenisový klub Načeradec, z.s. a jeho aktivity v období 2013 - 2016.....	50
6.4 Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	50
6.5 Spoluorganizace aktivit mezi aktéry neziskového sektoru (tj. vybranými spolky) a ostatními aktéry (tj. neziskového a veřejného sektoru)	52

6.6	Souhrn pořádaných aktivit sledovaných spolků v městysu Načeradci	54
7.	Empirické šetření o aktivitách spolků v městysu Načeradci	59
7.1	Polostrukturované rozhovory se členy sledovaných spolků	59
7.2	Vyhodnocení a interpretace dat získaných pomocí rozhovorů	62
8.	Závěr	65
9.	Seznam použitých zdrojů	68
10.	Přílohy	72

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Zaměření dobrovolného svazku obcí	34
Obrázek č. 2 - Subjekty MAS	34
Obrázek č. 3 - Mapa polohy městysu Načeradce	40
Obrázek č. 4 - Znak Načeradce	41

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Hlavní vývojové etapy teorií regionálního rozvoje a regionální politiky	18
Tabulka č. 2 - Porovnání endogenního a exogenního přístupu	19
Tabulka č. 3 - Rozdělení NUTS	20
Tabulka č. 4 - Vize Evropa 2020	23
Tabulka č. 5 - Problémové oblasti NSRR a Dohody o partnerství	24
Tabulka č. 6 - Globální cíle ČR dle Strategii regionálního rozvoje	27
Tabulka č. 7 - Náplň strategických cílů SRR 2007 - 2013	28
Tabulka č. 8 - Cíle SRR 2014 - 2020	29
Tabulka č. 9 - Struktura veřejné správy	31
Tabulka č. 10 - Rozdělení aktérů dle úrovně a sektorů	32
Tabulka č. 11 - Sedm principů metody LEADER	35
Tabulka č. 12 - Spolky na venkově	36
Tabulka č. 13 - Změny, které musí provést spolky po nabytí NOZ	37
Tabulka č. 14 - Aktéři v Načeradci v letech 2013 - 2016	42
Tabulka č. 15 - Spolky a pobočné spolky v Načeradci	43
Tabulka č. 16 - Souhrn základní charakteristiky spolků v Načeradci	44

Tabulka č. 17 - Aktivity Mysliveckého spolku Načeradec.....	45
Tabulka č. 18 - Aktivity Ochotnického spolku Blaník Načeradec	46
Tabulka č. 19 - Aktivity Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ, okres Benešov, z.s.	47
Tabulka č. 20 - Aktivity SK Blaník Načeradec z.s.	48
Tabulka č. 21 - Aktivity spolku Kamarádi Načeradce.....	49
Tabulka č. 22 - Aktivity Tenisového klubu Načeradce, z.s.	50
Tabulka č. 23 - Aktivity spolku Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	52
Tabulka č. 24 - Spoluorganizace mezi sektory (tj. neziskovým, ziskovým a veřejným)	53
Tabulka č. 25 - Souhrn činnosti aktérů	54
Tabulka č. 26 - Přehled spoluorganizace mezi aktéry dle stanovených kritérií	55
Tabulka č. 27 - Celoroční aktivity pořádané vybranými spolky v letech 2013 - 2016.....	56
Tabulka č. 28 - Zaměření aktivit spolků	57
Tabulka č. 29 - Osobní údaje respondentů	59
Tabulka č. 30 - Vyhodnocení otázek č. 2 a 3.....	60
Tabulka č. 31 - Odpovědi na otázku č. 4.....	61
Tabulka č. 32 - Vyhodnocení rozhovorů	62

1. Úvod

V bakalářské práci Aktéři lokálního rozvoje (spolková činnost v městysu Načeradci) se zaměřím na spolkovou činnost v obci Načeradci, konkrétněji na aktivity pořádané spolky, které v obci působí. Chci porovnat a zhodnotit, zda a jak existence spolků neziskového sektoru přispívá k rozvoji sledované lokality a zkvalitnění života obyvatel Načeradce.

Participace občanů, jejich angažovanost na lokálním životě a rozvoj obce je součástí každého regionu. Pro udržení místních tradic je uplatňován endogenní přístup, kdy občané mají vlastní zájem o rozvíjení svého místa bydliště. Obyvatelé zakládají spolky a aktivně se zapojují do dění v obci a vytvářejí tím různorodé činnosti pro své spolubydlící, ale i pro okolní vesnice či města. Avšak problémem neaktivity spolků bývá někdy také nedostatečná podpora od obce či nezájem obyvatelstva o vedení spolků. I přesto spolky pořádají aktivity, na kterých dochází ke sdružování a sblížování nejen místního obyvatelstva.

Městys Načeradec se nachází v mikroregionu Podblanicko ve Středočeském kraji blízko města Vlašimi. Načeradec se nyní stává velmi vyhledávanou destinací díky pořádání mnoha aktivit místními aktéry. Městys Načeradec tvoří obec Načeradec a deset spádových obcí¹. Celkem se zde nachází 28 aktérů regionálního rozvoje. Tato bakalářská práce je zaměřena na neziskový sektor, konkrétně na sedm spolků² v městysu Načeradci.

Jedním důvodem zabývání se touto problematikou je studium oboru Veřejná správa a regionální rozvoj na České zemědělské univerzitě v Praze. Druhým z nich je můj velmi blízký vztah k městysu Načeradci. Moji rodiče odtamtud pocházejí a prarodiče doteď žijí. Z důvodu osobní znalosti a vztahu k Načeradci mám zájem tuto oblast zkoumat. Zvolené téma mi přinese nejen lepší poznání aktérů v městysu Načeradci, ale stane i inspirací pro lokální spolkovou činnost.

2. Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce je zjistit a zhodnotit, jak se aktéři neziskového sektoru podílí na pořádání aktivit v městysu Načeradci, tedy jak lokální aktéři (konkrétně spolky) přispívají

¹ Daměnice, Dolní Lhota, Horní Lhota, Novotínky, Olešná, Pravětice, Řísnice, Slavětín, Vračkovice, Zdiměřice

² Ochotnický spolek Blaník Načeradec; Tenisový klub Načeradec, z.s.; SK Blaník Načeradec z.s.; Myslivecký spolek Načeradec; Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.; Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s., spolek Kamarádi Načeradce

ke zkvalitnění života a zvýšení atraktivita Načeradce. Hlavní cíl je rozdělen na dílčí cíle, jejichž záměrem je zjistit, zda a jakým způsobem se spolky svými aktivitami podílejí na životě místního obyvatelstva a na jejich vzájemném spoluorganizování pořádaných aktivit.

Práci tvoří dvě části, teoretická a empirická. Teoretická část je základem pro zpracování části empirické. Je tvořena z poznatků zjištěných v odborné literatuře, pramenech a ověřených zdrojích vztahujících se k tématu bakalářské práce. Nejprve objasňuje odborné termíny vtažené k rozvoji lokality, spolkové činnosti a aktérům např. spolek, venkov, endogenní přístup, rozvoj či aktér. Následně se zabývá problematikou rozvoje obce a venkova, lokálního aktérství a spolkové činnosti.

Empirická část navazuje na teoretickou část nejprve vypracováním sekundární a komparativní analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci. V úvodu bude nejprve představen Načeradec z demografického a historického pohledu čerpaného především z místní literatury a webových stránek. Další část charakterizuje aktéry v městysu Načeradci, přičemž podrobnější analýze budou podrobeny spolky neziskového sektoru. Šetření sleduje sedm vybraných spolků³ z městysu Načeradce, které budou analyzovány z hlediska jejich historie, činnosti a aktivit. Samotná sekundární a komparativní analýza dat bude vypracována pomocí sledování dat o spolcích a jejich aktivitách v Načeradci. Podklady pro sekundární a komparativní analýzu budou získány především z dostupné tištěné literatury, internetových stránek a informací od členů jednotlivých spolků.

Na sekundární a komparativní analýzu dat navazuje vlastní empirické šetření, které bude realizováno pomocí polostrukturovaných rozhovorů o významu a vlivu aktérů na rozvoj lokality (městysu Načeradce) a na lokální společenství. Získaná data z terénního šetření budou komparována, zpracována a interpretována. Prostřednictvím rozhovoru bude zhodnoceno a porovnáno, jak členové vybraných spolků vnímají vliv aktivit spolků ve sledovaném městysu a přispívají k rozvoji a zvýšení zájmu o Načeradec.

Vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce není možné podrobně objasnit a zjistit veškerou problematiku s tímto tématem spojenou. Avšak bakalářská práce zhodnotí vybrané spolky, jejich aktivity a přispěje k následnému rozvoji městysu Načeradce.

³ uvedených v poznámce pod čarou č. 2 na str. 11

3. *Objasnění základních pojmů sledované problematiky*

Aktér znamená „*nositel, iniciátor a realizátor sociální činnosti. Obvykle je pojem identický s pojmem individuum, v širším smyslu zahrnuje také sociální skupiny jako možné nositele aktivit*“ (Petrusek, 1996, str. 47). Aktér vykonává určitou **aktivitu**, dle slovníku cizích slov „*činnost, činorodost*“ (Linhart, 2003, str. 24). Přičemž **činnost** představuje „*specifickou lidskou formu chování zaměřenou obvykle k dosažení nějakého cíle*“ (Petrusek, 1996, str. 157). Aktér je nositelem kulturního, lidského a sociálního kapitálu. Kulturním kapitálem se rozumí „*zvláštní forma získaných předpokladů jedince nebo skupiny k dosažení určitého sociálního statusu, která je zároveň vázaná na charakter a úroveň enkulturace*“ (Petrusek, 1996, str. 474). Lidský kapitál je „*zásoba znalostí a dovedností ztělesněných v lidech určitého státu, žijících na určitém území. Je výsledkem tradice, vzdělávání a poznatků získaných praxí*“ (Petrusek, 1996, str. 474). Lidský kapitál je rozhodující dynamická síla sociálního a ekonomického rozvoje. Sociální kapitál se chápe jako „*suma aktuálních i potenciálních zdrojů, které může určitá osoba využívat díky tomu, kde se zná s druhými lidmi. Je to bohatství styků a známostí, které mohou být užitečné*“ (Petrusek, 1996, str. 475). Sociální kapitál lze dělit dle jeho nositelů na individuální formu, pro kterou je charakteristická ekonomická a vzdělávací sociologie a formu kolektivní, pro kterou je typická ekonomie a politologie (Šubrt, 2008, str. 327).

Region je typicky od sebe rozlišitelná jednotka, na které lze rozložit složitou prostorovou organizaci soudobé společnosti (Hudečková, 2013, str. 24). „*Regionem se rozumí územní celek, vymezený územními obvody krajů a obcí, jehož rozvoj může být podporován*“ (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, § 2). V regionu se vyskytují regionální disparity, které způsobují „*nepříznivý a významný podíl v úrovni ekonomického, sociálního a ekologického rozvoje regionů*“ (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020, str. 139). Snahou je tyto disparity odstranit nebo alespoň zmírnit jejich negativní dopad na region. K poznání a zkoumání regionů slouží regionální věda, též regionalistika, která je chápána jako rámcový a souhrnný vědní obor zabývající se studiem prostorových jevů, procesů a vztahů (Hudečková, 2013, str. 2).

⁴ proces sociálního začleňování se do určité kultury

Rozvoj též „*rozvíjení, vývoj, rozmach, růst*“ (Červená, 1998, str. 367) lze podle sociologického slovníku vymezit ze dvou pohledů:

a) rozvoj trvale udržitelný ve smyslu „*vývoje lidské společnosti, který umožňuje žijícím generacím uspokojovat své potřeby.*“ Zejména se jedná o rozvoj, který současným i budoucím generacím umožní uspokojování základních životních potřeb a při tom dbá na životní prostředí a zachování ekosystémů

b) rozvoj vědeckotechnický, který značí „*široký pojem zahrnující tvorbu a uvádění poznatků vědy a techniky do společenské praxe a k realizaci objevů a vynálezů a zlepšení změn v organizaci práce a řízení, které vedou k růstu ekonomické efektivity*“ (Petrušek, 1996, str. 956).

Regionální/lokální rozvoj je komplex procesů, které probíhají uvnitř regionů týkající se pozitivních ekonomických, sociálních i kulturních, environmentálních i ekologických a jiných proměn regionu (Hudečková, 2013, str. 83). Regionálním rozvojem se obecně zabývá většina územně správních jednotek na základě regionálního plánování. Podpůrnými dokumenty pro regionální rozvoj je Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje nebo Strategie regionálního rozvoje a další dokumenty uvedené v kapitole 4.4. Rozvojem venkova se rozumí místní rozvoj za účelem podpory daného venkovského území. Dochází zde ke spolupráci lokálních aktérů, kdy se vytváří místní akční skupiny a další uskupení. Rozvoj je zaměřen na obnovu životního prostředí a zachování původních ekosystémů (Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020, str. 72). Pro rozvoj venkova je využita metoda LEADER a Program rozvoje venkova zmíněný v kapitole 4.4.

Venkov znamená „*prostor, který zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla. Charakteristická je menší intenzita sociálně ekonomických kontaktů a menší hustota vazeb mezi jednotlivými subjekty, které se ve venkovském prostoru pohybují. V českých podmínkách je venkov zpravidla vymezován jako soubor venkovských obcí, kdy statistickou hranicí pro jejich vymezení je 3000 obyvatel*“ (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020, str. 139). V České republice (dále ČR) je velmi různorodý venkovský prostor. Jednotlivé oblasti se od sebe liší jak po sociální, tak i ekonomické stránce. Snahou je odstranit nebo zmírnit kumulativní regionální disparity, jelikož se zpravidla jedná o oblast s mnoha problémy nejen v ČR, ale i v Evropské unii (dále EU). Usiluje se o zvýšení životní

úrovně obyvatel venkova a udržení životaschopnosti osídlení a krajiny venkova (Hudečková, 2013, str. 101).

Obec je v „sociologickém významu územní společenství, ve kterém dochází podle R. Koniga k vzájemnému působení a interakci místních obyvatel a institucí při dosahování hospodářských, sociálních a kulturních cílů“ (Petrušek, 1996, str. 699). Ze zákonného hlediska je „obec základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 1). Obec se stane **městysem**, pokud ji na její návrh stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. „Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městyse; dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 3).

Kooperace „(z lat. cooperare = spolupracovat) je v sociologii společná, resp. návazná činnost uvnitř skupiny nebo navenek, jejíž podmínkou je akceptace společných cílů, shoda v taktice a strategii jejich dosahování a dobrá vzájemná komunikace“ (Petrušek, 1996, str. 532).

Kvalita života neznamena jenom naplňování materiálních potřeb člověka, ale i nemateriálního typu, jako je kvalita životního prostředí, vztahy se sousedy nebo pocit bezpečí (Hudečková, 2013, str. 3). Kvalitě života se především věnují sociální vědy a pracovníci sociální práce a politiky. V současné době má kvalita života i politický ráz, kdy se například porovnává kvalita života před a po listopadu 1989. Kvalita života zahrnuje úroveň materiální spotřeby, životní styl, úroveň sociálních jistot občanů a kvalitu životního prostředí. Úroveň materiální spotřeby měřená „spotřebitelským košem⁵“ má negativní vliv na omezené množství přírodních surovin. Úroveň sociálních jistot občanů ovlivňuje zabezpečení a důstojný způsob života občana určitého státu ve společenských a ekonomických ohledech. Životní styl záleží na zdravotním stavu jedince až ze 40 %. Člověk si tedy k nemocem přispívá především sám, pouze z 20 % je to ovlivněno genetickým vybavením. Neméně důležitou součástí kvality života je kvalita životního

⁵ kombinace množství statku, kdy si spotřebitel určuje svoje preference pro jednotlivé spotřební koše

prostředí, která je ovlivněná ve 21. století globalizací, informačními systémy nové ekonomiky a udržitelného rozvoje (Tokárová, 2005, str. 23).

Mikroregion je označení území dobrovolného svazku obcí (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020, str. 139). Mikroregion vzniká díky společnému prosazování zájmů obcí a místních komunit s cílem dosažení změn. Mikroregiony vznikají nejčastěji jako seskupení obcí kolem přirozeného centra, jde o jakási spádová území⁶. Jedná se o meziobecní spolupráce. Území mikroregionu je ohraničeno dle podobných rysů všech obcí jako jsou přírodní podmínky či kultura. Svazek obcí má velký podíl na rozvoji regionu a venkova. Jeho úkolem je rozvíjet aktivity s pomocí manažera a získávání finančních prostředků především z dotací (Svobodová, 2011, str. 94).

MAS neboli místní akční skupina je tvořená především z neziskového sektoru, soukromého podnikatelského sektoru nebo občanů za účelem rozvoje venkova. MAS si zakládá na kvalitnějším prostředí obyvatel a získávání finančních prostředků formou dotací z Evropské unie. MAS využívá metody LEADER viz dále kapitola 5.2.2 (Svobodová, 2011, str. 95).

Spolek je „specifická sociální skupina charakterizovaná společnými zájmy a vymezenými pravidly vzájemného styku členů. Spolky bývají často organizacemi se samostatnou právní subjektivitou. Členství ve spolku je dobrovolné a spolková činnost se provádí podle přijatého programu a na základě stanov“ (Petrusek, 1996, str. 1209). Dle občanského zákoníku spolek mohou založit nejméně tři osoby. Hlavní činností spolku je ochrana zájmů a jejich naplňování. Případný vzniklý zisk může být použit pouze na spolkovou činnost a jeho správu. Spolek musí svolat členskou schůzi alespoň jedenkrát do roka. Nikomu nesmí být bráněno ze spolku vystoupit (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 214 - 305).

Třetí kapitola definovala základní pojmy problematiky a další kapitoly je podrobněji vysvětlují. Ve čtvrté kapitole budou představeny teorie regionálního rozvoje a dva hlavní přístupy, tj. endogenní a exogenní přístup. Dále se kapitola věnuje dokumentům upravující regionální rozvoj na evropské a národní úrovni.

⁶ (www.mvrc.cz) - Mikroregiony a místní akční skupiny

4. Regionální věda a regionální rozvoj v souvislosti s endogenním a exogenním přístupem

Čtvrtá kapitola se zabývá teorií regionálních věd a objasnění odborných pojmů spojených s tímto tématem. V další části je přiblížen regionální rozvoj v souvislosti s endogenním a exogenním přístupem a jeho vývojové etapy. Kapitola se také věnuje klasifikaci území a pojmu region včetně jeho struktury a členění. V neposlední části je zaměřena pozornost na významné dokumenty spojené s regionálním rozvojem.

4.1 Teorie regionálního rozvoje a rozvoje venkova

Regionální věda, jinak řečeno regionalistika, se věnuje studiu prostorových jevů, procesů a vztahů. Regionalistika je rámcový a souhrnný vědní obor, který v hlubším pojetí charakterizuje prostorové uspořádání společnosti, osídlení a sídelní strukturu specifického území. Regionalismus se dostal do středu zájmu po 2. světové válce, zejména od 60. let. V této době věda získala nový obsah, který již ustupuje od tradiční formy a přihlíží k ekonomickému a politickému rozsahu. Nová forma regionalismu se snažila odlišit od primárního regionalismu. Rozšířil se pojem neoregionalismus jako politická a ekonomická reakce na globalizační a národní tendence integrace společnosti. Z politického hlediska je snaha o vytvoření regionální samosprávy a nové politické úrovně veřejné správy. Typickým rysem vývoje hospodářství je zakládání regionálních bank, regionálních zastoupení národních a nadnárodních firem. Ovšem i tradiční regionalismus je uplatněn v pořádání akcí spojených s kulturními, historickými či jazykovými tradicemi regionů. Avšak i regionalismus má svá úskalí. Řešení určitých problémů vede k násilným a nedemokratickým formám, které mohou vést až k občanským válkám (Trhlínová, 2008, stránky 9 - 14). Regionální rozvoj je rozvojem pro určené regiony, kterým vytváří podmínky a dispozice na kvalitní život obyvatelstva. Jedná se o vyrovnání regionálních, zejména kumulativních a disperzních nerovností. Zatímco kumulativní nerovnosti jsou nežádoucí, vyrovnávané různými regionálními politikami se snahou o snížení regionálních rozdílů a sociálních problémů na přijatelnou úroveň. Disperzní nerovnosti jsou zpravidla žádoucí, kdy dochází ke vzniku různosti a vyvažování rozdílů v regionu (Hudečková, 2013, stránky 101 - 102).

Tradiční dělení regionálního rozvoje bývá do dvou základních skupin. První je nazývána konvergenční tzn. teorie regionální rovnováhy. Zde se zastánci teorie shodují, že přirozenou

snahou regionálního rozvoje je vyrovnávání nerovností a rozdílů mezi regiony. Do druhé skupiny se zařazuje divergenční teorie tzn. teorie regionální nerovnováhy. Představitelé druhé teorie se přiklánějí naopak ke zvětšování rozdílů mezi regiony. Ani jedna skupina nevyklučuje teorii druhou. Průběžně se vyvíjely i další teorie, které jsou stručně představeny v následující tabulce.

Tabulka č. 1 - Hlavní vývojové etapy teorií regionálního rozvoje a regionální politiky

Obecný přístup	Převažující teorie regionálního rozvoje	Regionální politika
Neoklasický (1920-1940)	Teorie regionální rovnováhy (zejména tzv. neoklasické modely).	Základní koncept – „dělníci za práci“, používány nástroje zvyšující mobilitu pracovních sil.
Keynesiánský (1950-1975)	Teorie regionální nerovnováhy (např. teorie kumulativních příčin, teorie pólů růstu).	„Práce za dělníky“, nástroje podporující příliv investic ze soukromého i veřejného sektoru do problémových regionů (investiční dotace, relokace institucí).
Neomarxistický (1970-1985)	Teorie regionální nerovnováhy (např. teorie nerovné směny).	Návrhy na opatření neomarxisté neformulovali; v některých socialistických zemích byla regionální politika velmi účinná (např. v bývalé ČSSR), ale za cenu ztráty ekonomické výkonnosti a vnější konkurenceschopnosti celého státu.
Neoliberalní (1975-)	Teorie regionální rovnováhy i nerovnováhy (např. nová teorie růstu, teorie závislosti na zvolené cestě).	„Podpora lokální iniciativy“, podpora malých a středních firem, decentralizace kompetencí, deregulační opatření.
Institucionální (1980-)	Teorie regionální nerovnováhy (např. teorie průmyslového okrsku, teorie učících se regionů).	„Spolupráce a inovace“, podpora malých a středních firem, šíření inovací, networking, gradualistická proměna místních institucí založená na učení.

Zdroj: (Blažek, 2002, stránky 13 - 14)

Regionalistika souvisí s tvorbou regionální politiky, která vykonává činnost státu. Regionální politika je na úrovni státní nebo regionální a přispívá k harmonickému rozvoji regionů či snižování disparit mezi nimi. Politika má zastoupení jak v České republice, tak i v Evropské unii, kde je zakotvena v legislativě. Politika se neustále vyvíjí a používá strategie a dokumenty, které jsou přiblíženy v kapitole 4.4. (Hudečková, 2013, stránky 78 - 79).

Regionální politika se zaměřuje na konkrétní situace státu a regionů. Podporuje růst ekonomických aktivit a rozvoje infrastruktury. Snaží se o vyplnění určených cílů a priorit v rámci konkrétního územního celku. Jedním z cílů je konvergence tzn. sblížení regionů zlepšení společensky nepřijatelných, nežádoucích, problémových a zaostalých regionů. V České republice regionální politika čerpá z EU pro NUTS II – regiony soudržnosti, které jsou objasněny v kapitole 4.3.1 Výchozími úrovněmi pro ČR jsou státem podporované regiony soudržnosti, kraje, mikroregiony, okresy, obce s rozšířenou působností a obce (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 6).

4.2 Endogenní a exogenní přístup v regionálním rozvoji

Vyrovnaní disparit mezi regiony není jen v zájmu státu, ale i obyvatel regionů spojených s tímto problémem. Do 70. let 20. století převládal exogenní přístup – snaha státu, EU a dalších vnějších zdrojů o rozvoj určité lokality pomocí nejen regionální politiky, ale i přizpůsobení ekonomiky pro určité regiony. Jednalo se tedy o vnější podporu regionů s objektivním problémem tzv. regiony se soustředěnou pomocí státu. Soudobá tendence podpory regionů se soustředí na uplatnění vnitřních zdrojů regionů, tzn. endogenní přístup. Jedná se především o lokální suroviny, místní kulturu a zvyky či sociální prostředí regionu. Avšak nelze praktikovat pouze jeden přístup. Oba přístupy tvoří zásadní opozici, tudíž je nutno i endogenní přístup dostatečně podporovat vnějšími zdroji.

Tabulka č. 2 - Porovnání endogenního a exogenního přístupu

	Exogenní regionální rozvoj	Endogenní regionální rozvoj
Hlavním řídicí místo:	Centrum	Lokalita
Způsob řízení:	centralistický (moc centrálních úřadů)	decentralizovaný (moc lokálních úřadů a administrativní autonomie vyšších územních samosprávných celků).
Hlavní zdroje regionálního rozvoje:	vnější zásahy ekonomického charakteru a technických inovací	vnitřní zdroje integrovaného charakteru a sociálních inovací (tj. manažerských, politických a institucionálních – „co a jak dělat nově“).
Hospodářský potenciál regionů:	aglomerační (externí) úspory a úspory pracovních nákladů (souhrnně v cenách a mzdách)	lidský kapitál (tj. znalosti, schopnosti a jejich využití).
Hlavní výkonné subjekty rozvoje:	globální firmy diktující podmínky v daném prostředí	lokální firmy reagující na podmínky daného prostředí.
Zdůraznění potřeby investic do:	technicko - ekonomických oblastí	vzdělávání (rekvalifikace, inovace).
Hlavní efekt:	optimální výběr lokalizace výrobních faktorů z hlediska firmy („vítězí globalita“)	optimální výběr výroby lokálních firem z hlediska prostředí („vítězí lokalita“).

Zdroj: (Hudečková, 2013, str. 84)

4.3 Klasifikace území České republiky

Přiblížení členění regionu v České republice dle různých hledisek.

4.3.1 Rozdělení dle klasifikace NUTS

EU pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální úrovně v regionech používá od roku 1988 nomenklaturu územních statistických jednotek (NUTS). Dle počtu obyvatel je každý stát rozdělen do tří úrovní NUTS a dvou doplňkových úrovní LAU. Na základě toho rozdělení ČR nedosahuje úrovně NUTS II a z toho důvodu vznikly tzv. regiony soudržnosti. V České republice je osm regionů soudržnosti: Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Střední Morava, Moravskoslezsko a Hlavní město Praha.

Tabulka č. 3 - Rozdělení NUTS

Úroveň	Název	Počet obyvatel	Počet jednotek
NUTS I	stát	3 000 000 – 7 000 000	1
NUTS II	regionální soudržnosti	800 000 – 3 000 000	8
NUTS III	kraje	150 000 – 800 000	13 + Praha
LAU I	okresy		76 + 15 pražských obvodů
LAU II	obce		6 249

Zdroj: (www.strukturální-fondy.cz) – vlastní zpracování

4.3.2 Venkov a vymezení OECD⁷

Označení město a venkov existovalo již v dobách starověkých měst. Nicméně venkov vchází do popředí až po rychlém nárůstu měst v době průmyslové revoluce a industrializace. V té době se teprve stává předmětem vědních oborů. Mezi stěžejní odvětví lze zařadit sociologii, geografii či ekonomii, jichž cílem je zmírnění disparit pomocí mnoha institucí, jako je veřejná správa, nevládní organizace či obec.

Nalezení hranice mezi venkovem a městem je obtížné, jelikož k venkovu přiléhají i odlehlé osady a samoty. Samotnou kategorií jsou malá městečka a městysy, které se více podobají venkovu. Venkov se rozdílně vyvíjel, proto můžeme na území státu, pozorovat rozdílné struktury venkova. „*K potížím při vymezování venkova přispívá i překrývání pojmu „venkovský“ region (prostor, území) s pojmy, jako jsou „periferní“ (okrajový, obvodový), „marginální“ (okrajový, mezní) nebo „rurální“ (venkovský, zemědělský, rolnický) region.*“ Jediná mezinárodní definice pojmu venkov je pomocí OCED, kde se srovnává podíl obyvatelstva s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Metodika rozděluje venkovské oblasti na dvě úrovně. Lokální (tj. obce), mající hustotu nižší než 150 obyvatel/km² a na úrovni regionální se dělí na:

- a) převážně venkovské: 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích
- b) významně venkovské: 15 - 50 % obyvatel ve venkovských obcích
- c) výrazně městské: ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel

OECD nebere v potaz obyvatelstvo žijící v hustě osídlených oblastech, proto se venkov nejčastěji vymezuje na základě počtu obyvatel, statutu obce, vybavení obcí, podílu přírodních ploch či dopravní dostupnosti⁸.

⁷ Organization for Economic Cooperation and Development = Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

⁸ (www.czso.cz, 2016) – Vymezení venkova

4.3.3 Státem podporované regiony

V každé Strategii regionálního rozvoje (dále SRR) jsou vymezeny regiony s cílenou podporou státu. Regiony se vymezují a podporují z důvodu vyváženého rozvoje státu a vyrovnávání meziregionálních rozdílů.

Státem podporované regiony ve Strategii regionálního rozvoje 2007 – 2013:

1. Strukturálně postižené regiony se vyznačují vysokým růstem nezaměstnanosti a malým množstvím nabídek na trhu práce. Podpora je zaměřena na vzdělávání, technickou infrastrukturu a nové podnikatelské aktivity.
Hospodářsky slabé regiony jsou charakteristické nízkou ekonomickou výkonností, nízkým platovým ohodnocením a vysokou nezaměstnaností. Podpořeny jsou zejména menší podnikatelé, vzdělávání a technická infrastruktura.
Venkovské regiony jsou financované z Evropského fondu regionálního rozvoje. Podpora se zaměřuje na propojení venkovských částí s městskými, na vylepšení a rozšíření telekomunikačních sítí a rozvoj nových hospodářských činností.
2. Ostatní regiony, mezi které patří zejména pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony se špatným životním prostředím, regiony s vysokou nezaměstnaností (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 101).

Pro míru podpory rozvoje regionu jsou ve Strategii regionálního rozvoje 2014 – 2020 jsou regiony rozděleny do dvou skupin:

1. Hospodářsky problémové regiony se vyznačují nízkou zaměstnaností a ekonomickou úrovní s průměrným platovým příjmem obyvatel.
2. Ostatní regiony:
 - a) Sociálně znevýhodněné oblasti, ve kterých je problémem dlouhodobá nezaměstnanost, sociálně vyloučené lokality, výskyt zločinnosti či nelegálního prodeje drog.
 - b) Současné a bývalé vojenské újezdy, což jsou území určená na obranu státu. Nyní jsou nevyužitá kvůli úbytku armády, proto je snaha o jejich zapojení do kvalitního civilního života (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020, str. 58).

V obou výše zmíněných SRR vymezené regiony zabírají 29, 4 % území ČR (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 102). Ze SRR 2014 – 2020

byly odebrány strukturálně postižené regiony a venkovské regiony. Hospodářsky slabé regiony pouze změnilý název na hospodářsky problémové regiony, ale jejich charakteristika i podpora zůstaly stejné. Oproti tomu se ostatní regiony ve SRR 2014 – 2020 na rozdíl od strategie předešlé rozčlenily na sociálně znevýhodněné oblasti a současné a bývalé vojenské újezdy.

4.4 Dokumenty regionálního rozvoje

Dokumenty se dělí dle časového hlediska na strategie (dlouhodobý dokument), programy (střednědobý dokument) a plány (krátkodobý dokument). V České republice existuje celý systém na sebe navazujících programových dokumentů. Od vstupu České republiky do Evropské unie 1. května 2004 je požadováno více dokumentů souvisejících s tímto členstvím. V ČR ke stěžejním patří Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, Strategie regionálního rozvoje České republiky, Národní rozvojový plán a další.

4.4.1 Dokumenty v regionálním rozvoji na úrovni EU

Česká republika s obyvateli přes deset milionů patří ke středně početným zemím v Evropské unii. Je důležitou složkou průmyslu, osídlení a dopravy v propojení s ostatními státy střední Evropy. Českou republiku postihla řada sociálních, ekonomických a politických událostí zejména po roce 1989. Dalším zlomem byl vstup do Evropské unie 1. května 2004. Po vstupu se v ČR zrychlila ekonomika a celkově to prospělo jejímu růstu. V roce 2005 byla Česká republika Světovou bankou označena za rozvojově rozvinutou zemi. I přesto Česká republika bojuje s vážnými problémy, které se snaží řešit česká vláda nejen pomocí EU, ale i programů a strategií (Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013, str. 6).

Pro období 2014 – 2020 odborným a poradním orgánem vlády je Rada pro Evropské strukturální a investiční fondy (Rada pro ESI fondy). Nahradila Řídící a koordinační výbor z programovacího období 2007 – 2013. „*Evropské investiční a strukturální fondy zahrnují všechny fondy kohezní politiky⁹, politiky rozvoje venkova a rybářské politiky. Jedná se tedy o Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond.*“ Předsedou Rady pro ESI fondy je předseda vlády a výkonným místopředsedou je ministr pro místní rozvoj. V průběhu příprav programovacího období 2014 – 2020 došlo

⁹ politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU

k přejmenování z původního názvu Fondu Společného strategického rámce na současné pojmenování Rada pro ESI fondy¹⁰.

Lisabonská strategie

Cílem Evropské unie bylo být v roce 2010 „nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomikou na světě, založenou na znalostech, schopnou dosáhnout udržitelného hospodářského růstu s větším počtem lepších pracovních míst. Základním principem strategie je sociální soudržnost a ohled k životnímu prostředí.“ Důležitým prvkem plnění cíle je jeho naplnění v celé Evropské unii pomocí politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Lisabonská strategie je předchůdcem následující strategie Evropa 2020¹¹.

Evropa 2020

Desetiletá Strategie pro dosažení nového růstu a překonání nejen současné krize, ale i na vytvoření nových pracovních míst a hospodářského růstu. Strategie má pět hlavních cílů, kterých by měla dosáhnout do roku 2020¹². Evropa 2020 má stanovené tři priority. První prioritou je inteligentní růst, kdy se rozvíjí ekonomika podpořená znalostmi a inovacemi. Druhou prioritou je růst začlenění, ve kterém se podporuje ekonomika s vysokou zaměstnaností. Poslední prioritou je udržitelný růst, který se zaměřuje na ekonomiku méně náročnou na zdroje, čímž se rozumí konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomika (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020, str. 4).

Tabulka č. 4 - Vize Evropa 2020

Cíl	Vize
Zaměstnanost:	75 % zaměstnaných osob ve věku 20 – 64 let.
Výzkum a vývoj:	3 % HDP Evropské unie investovat do výzkumu a vývoje.
Změna klimatu a udržitelné zdroje energie:	Snížení emise skleníkových plynů o 20 % s porovnáním v roce 1990. Zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů o 20 %. Zvýšit energetickou účinnost o 20 %.
Vzdělávání:	Snížit míru nedokončení studia pod 10 %. Dosáhnout 40 % vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva ve věku 30 – 34 let.
Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení:	Snížit o 20 mil. počet lidí, žijících v chudobě a sociálním vyloučení nebo na pokraji chudoby a hrozícího sociálního vyloučení.

Zdroj: (www.europa.eu) - vlastní zpracování

Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013

Dokument pro čerpání fondů z Evropské unie na období 2007 – 2013 Jeho nadřazeným dokumentem je dále v kapitole 4.4.2 zmíněný Národní rozvojový plán České republiky. Národní strategický referenční rámec je zaměřen na určení silných stránek ČR za účelem

¹⁰ (www.strukturalni-fondy.cz) - Rada pro ESI fondy

¹¹ (www.strukturalni-fondy.cz) – Lisabonská strategie

¹² (www.europa.eu) – Evropa 2020

zvýšení její konkurenceschopnosti a udržitelného růstu ekonomiky i společnosti. Jsou zde vymezeny operační programy politiky hospodářské a sociální soudržnosti v letech 2007 – 2013 a jejich prioritní osy (Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013).

Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020

Dokument pro účinné čerpání fondů SRR a dosahování cílů strategie Evropa 2020. Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020 (dále jen Dohoda o partnerství). je nástupce výše zmíněného Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013 (dále NSRR). Dokument schvaluje Ministerstvo pro místní rozvoj. Pro období 2014 – 2020 je dokument složen z EFRR (Evropský fond pro regionální rozvoj), ESF (Evropský sociální fond), FS (Fond soudržnosti), EZFRV (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova) a ENRF (Evropský námořní a rybářský fond) (Dohoda o partnerství 2014 - 2020).

Tabulka č. 5 - Problémové oblasti NSRR a Dohody o partnerství

Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013		Dohoda o partnerství 2014 - 2020	
Problémová oblast	Cíl	Problémová oblast	Cíl
podnikání, výzkum, vývoj a inovace	<ul style="list-style-type: none"> • zkvalitnění podnikatelského prostředí a oborů • omezení problémů inovačního procesu a financování inovací • snaha o srovnání se světem 	konkurenceschopnost ekonomiky	<ul style="list-style-type: none"> • fungující trh práce • moderní a kvalitní vzdělávací systém • efektivní výzkumný a inovační systém • konkurenceschopné podniky
rozvoj lidských zdrojů a situace na trhu práce, informační společnost	<ul style="list-style-type: none"> • zabránění demografickému poklesu • péče o veřejné zdraví • zkvalitnění vzdělávání a trhu práce • omezení regionálních rozdílů v nezaměstnanosti 	infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • dopravní infrastruktura a dostupnost/mobilita
dostupnost dopravou	<ul style="list-style-type: none"> • udržování dopravní infrastruktury, silnic a dálnic • environmentálně šetrná doprava • využití vodní a železniční dopravy 	veřejná správa	<ul style="list-style-type: none"> • boj proti korupci • elektronizace zadávání veřejných zakázek
životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • omezení negativních faktorů • omezení odpadů a hluku • úspora energií 	sociální začleňování, boj s chudobou a systém péče o zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • omezení chudoby a sociálního vyloučení • zamezení územním rozdílům
cestovní ruch a kultura	<ul style="list-style-type: none"> • využití potenciálu cestovního ruchu • kultura v regionech 	životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana životního prostředí • změna klimatu a řešení rizik
veřejná správa	<ul style="list-style-type: none"> • stav a srovnání kvality veřejné správy s EU • omezení problémů veřejné správy 		

Zdroj: (Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013, str. 7), (Dohoda o partnerství 2014 - 2020, str. 9) – vlastní zpracování

NSRR shledává hlavní problém v ekonomické výkonnosti ČR. Česká republika patří do skupiny v rámci EU do země s nízkou ekonomickou výkonností z hlediska míry HDP¹³ na osobu. Avšak míra konkurenceschopnosti se zvyšuje díky přílivu zahraničních obchodů a investorů. Mezi hlavní problémy české ekonomiky patří špatná vymahatelnost práva,

¹³ hrubý domácí produkt – ukazatel výkonnosti ekonomiky, celková suma statků a služeb vytvořených na určitém území za dané období

neefektivita veřejné správy či nedostatečné vybavení dopravními sítěmi. NSRR má stanovené cíle (výše tabulka č. 5), které se snaží realizovat v letech 2007 – 2013 (Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013, str. 6). Kdežto Dohoda o partnerství shledává kolísání HDP a nepříznivou situaci na českém trhu i přes oživení průmyslové výroby v roce 2013. ČR má vzhledem k EU celkově nejnižší podíl populace ohrožené chudobou a sociálním vyloučením, avšak se předpokládá zvyšování podílu kvůli ekonomické recesi. V Dohodě o partnerství se také zmiňuje energetická náročnost české ekonomiky. Pro příznivý vývoj je nutné posílit mezinárodní konkurenceschopnost a globální pozici ČR (Dohoda o partnerství 2014 - 2020, str. 6). Analýzou disparit jsou stanoveny problémové oblasti, které je třeba řešit v letech 2014 – 2020 v rámci Dohody o partnerství. Z tabulky výše č. 5 je vidět, že v Dohodě o partnerství je o jednu problémovou oblast méně než v NSRR. Mírně se změnila i struktura problémových oblastí, avšak ty hlavní a dlouhodobé problémové oblasti zůstávají podnětem obou dokumentů. Jedná se zejména o zvýšení konkurenceschopnosti ČR, zefektivnění a elektronizaci veřejné správy, kvalitnější dopravní dostupnosti, a to vše s ohledem na nepoškozování životního prostředí.

4.4.2 Dokumenty na úrovni ČR

Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje

Zákon je hlavním a základním dokumentem pro regionální rozvoj. Předmětem zákona je poskytování podpory regionálnímu rozvoji, koordinace a realizace územní soudržnosti i činnost evropského seskupení pro územní spolupráci. Cílem podpory je zajistit vyvážený rozvoj území České republiky a snižování disparit mezi regiony. Oblasti jsou vymezeny ve Strategii regionálního rozvoje s platností pro programové období Evropské unie. V dalších částech zákon ustanovuje působnost správních úřadů, územní soudržnost či evropské seskupení pro územní spolupráci (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, § 8).

Národní rozvojový plán

Národní rozvojový plán je hlavní dokument pro každé programovací období, jehož struktura a obsah je dán Evropskou unií. Je podkladem pro obdržení podpory ze strukturálních a investičních fondů EU. „*Národní rozvojový plán vyhodnocuje stav a vývoj země v hospodářské, sociální a politické oblasti a její ambice a cíle v následujících letech.*“ Jeho součástí jsou globální a specifické cíle. Zaměřuje se zejména na rozvoj podnikání, trh práce, vzdělávání, kvalitu veřejné správy nebo podporu inovací a výzkumu. Národní rozvojový

plán je sestaven na období 2004 – 2006 a 2007 – 2013, pro období 2014 – 2020 jsou vymezeny Národní rozvojové priority.¹⁴ Národní rozvojové priority jsou základem pro rozdělení evropských prostředků ze strukturálních fondů pro období po roce 2014. Priority jsou projednávány ministerstvy, kraji, městy a obcemi. Národní priority jsou zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky; rozvoj páteřní infrastruktury; zvyšování kvality a efektivity veřejné správy; podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví; integrovaný rozvoj území¹⁵.

Strategie regionálního rozvoje

„Strategie regionálního rozvoje určuje zaměření a cíle regionálního rozvoje, zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj státu a jeho jednotlivých regionů, a stanoví základní podmínky pro naplňování těchto cílů.“ (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, § 5). Jedná se o střednědobý dokument obsahující krátkodobé realizační kroky. SRR se v určitém období zaměřuje na dynamický a vyvážený rozvoj daného území. Ministerstvo pro místní rozvoj předkládá návrh SRR ke schválení vládě. Pro SRR jsou ve státním rozpočtu jsou vyčleněny finanční prostředky určené na plnění určených cílů. SRR navazuje na Strategii udržitelného rozvoje České republiky, která dlouhodobě udržuje kvalitu života¹⁶ společnosti a je východiskem pro další dokumenty (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, § 8). SRR je v souladu s cíli regionální politiky EU a využívá všech možností, které z tohoto členství pro ČR plynou. Rozvojové aktivity jsou realizovány na místní, regionální nebo oborové úrovni. SRR zahrnuje aktivity ministerstev, krajů i obcí ovlivňující regionální rozvoj. SRR má naplňovat pět základních cílů: solidarita, soudržnost, konkurenceschopnost, růst a udržitelnost. Financování je zajištěno z národních rozvojových programů nebo operačních programů s využitím fondů EU (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 11).

V podpoře regionů hraje podstatnou úlohu stát. Dle SRR 2014 – 2020 se stát angažuje v oblasti regionálního rozvoje v koncepční činnosti a usměrňování rozvojových aktivit. Účelně vymezuje finanční prostředky státního rozpočtu na zvolená opatření a vytváří právní, ekonomické a správní prostředí pro činnost jednotlivých aktérů regionálního rozvoje. Stát využívá SRR jako hlavní podklad a nástroj na podporu regionálního rozvoje. Podstatným

¹⁴ (www.strukturální-fondy.cz) - Národní rozvojový plán

¹⁵ (www.r-r-moravskoslezsko.cz/eu2014) – Národní rozvojové priority

¹⁶ viz kapitola 3 - Objasnění základních pojmů sledované problematiky, str. 15

krokem pro rozvoj regionů byl rok 2001, kdy se vymezily vyšší územněsprávní celky, a to kraje. Kraje spolupracují s Ministerstvem pro místní rozvoj, se správními úřady a koordinují rozvoj svého území. Kraje zlepšují podmínky pro život a podnikání a jsou nejčastějším realizátorem na podporu regionů (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020, stránky 5 - 6).

Strategie jsou plněny dle stanovených globálních cílů, které jsou přiblíženy v následující tabulce č.6.

Tabulka č. 6 - Globální cíle ČR dle Strategii regionálního rozvoje

SRR 2000 – 2005	SRR 2006 - 2013	SRR 2014 - 2020
Globální cíl		
Dosažení regionální ekonomické a institucionální úrovně umožňující, aby vstup České republiky do Evropské unie proběhl bez větších otřesů a ekonomické, sociální a kulturní povznesení regionů České republiky na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy při respektování principu udržitelného rozvoje.	Vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.	Zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek).
	Strategický cíl	Základní cíl
Zavedení a stabilizace funkčního regionálního uspořádání České republiky.	Rozvojově zaměřený cíl	Cíl 1: Podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů (růstový cíl)
Vytvoření mechanismů aktivace vnitřních zdrojů regionů, mechanismů rozpoznávání nebezpečných regionálních disparit a nástrojů vytvářejících podmínky pro jejich eliminaci, resp. zmírňování.	Disparitně zaměřený cíl	Cíl 2: Zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů (vyrovňovací cíl)
	Instrumentální cíl	Cíl 3: Posílit environmentální udržitelnost (preventivní cíl) Cíl 4: Optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů (institucionální cíl)

Zdroj: (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2000 - 2006, 2007 - 2013 a 2014 - 2020) – vlastní zpracování

Ve SRR 2000 - 2006 jsou stanoveny tři globální cíle, které mají být vyplněny do roku 2010. Cíle se zaměřují na šest vymezených problémových okruhů: Národohospodářské aspekty a vnější vztahy; Ekonomický potenciál; Lidský potenciál; Technická vybavenost a obsluha území; Životní prostředí; Cestovní ruch (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2000 - 2006, str. 49). Oproti tomu byl ve SRR 2007 – 2013 pouze jeden globální cíl, avšak se plnil pomocí tří strategických cílů zmíněných v následující tabulce č. 7. SRR 2014 – 2020 má také stanoven jeden globální cíl, ale ten se dělí na další čtyři základní cíle, které jsou blíže přiblíženy dále v tabulce č. 8.

Strategie regionálního rozvoje 2000 – 2006

Strategie byla navržena pro Českou republiku před vstupem do Evropské unie (1. 5. 2004) a jeden rok poté. V roce 2006 byla nahrazena Strategií regionálního rozvoje

2007 – 2013. Vizí strategie je, aby Česká republika byla kolem roku 2010 plnoprávně a ekonomicky na úrovni ostatních států Evropské unie. Při nenaplnění se budou zvyšovat disparity mezi regiony a Česká republika nebude moci čerpat prostředky pro zaostalé regiony (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2000 - 2006, str. 48).

Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013

Vize České republiky v rámci SRR 2007 - 2013 je být aktivní, ekonomicky produktivní a konkurenceschopnou zemí s podstatným ohledem na životní prostředí. V rámci standardů Evropské unie se ČR snaží dosáhnout požadované úrovně HDP, nízké nezaměstnanosti, sociálního zaopatření či zvýšení kvality života obyvatelstva. Důraz je kladen na harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj regionů a zmírnění regionálních disparit nejen mezi regiony soudržnosti. Na úrovni mikroregionů je snaha o rostoucí potenciál nejen v oblasti infrastruktury, ale i aktivity a inovativnosti v regionech (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 77).

K naplnění vize je stanoven globální cíl zmíněný výše v tabulce č. 6, který se zaměřuje na dlouhodobý rozvoj regionů České republiky. Cíl je rozdělen na tři strategické cíle: rozvojově zaměřený cíl, disparitně zaměřený cíl a instrumentální cíl popsané v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7 - Náplň strategických cílů SRR 2007 - 2013

Cíl	Vize
Rozvojově zaměřený cíl:	Srovnatelná úroveň s ostatními státy EU z hlediska ekonomického, kulturního a sociálního. Podpora malých a středních podniků a podnikatelů. Zvýšení cestovního ruchu a atraktivnosti regionů. Zkvalitnění života obyvatel a zvelebení životního prostředí.
Disparitně zaměřený cíl:	Snížení nežádoucích regionálních nerovností. Podpora regionů se soustředěnou podporou státu pomocí finančních prostředků z politiky soudržnosti. Modernizace hospodářské struktury.
Instrumentální cíl:	Efektivita veřejné správy. Zvyšování kvality administrativních pracovníků. Zavedení e-governmentu. Snížení fluktuace zaměstnanců VS.

Zdroj: (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 78) – vlastní zpracování

Naplnění strategických cílů se plní pomocí tematicky zaměřených priorit rozdělených do osmi oblastí: Evropský a národohospodářský strategický rámec; Ekonomika regionů; Lidé a osídlení; Infrastruktura; Příroda, krajina a životní prostředí; Cestovní ruch; Kultura; Problémová území (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 81). Pro programovací období 2007 – 2013 je sestaveno 26 operačních programů rozdělených na tři cíle: konvergence, regionální konkurenceschopnost

a zaměstnanost, evropská územní spolupráce. Na každý cíl jsou vymezeny určené finanční prostředky (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, str. 5).

Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020

Dlouhodobá vize pro Českou republiku je být konkurenceschopnou zemí, mít kvalitní lidské zdroje a rozvíjet pozitivní specifika regionů využitím jejich hospodářské, sociální a environmentální soudržnosti. Neméně důležité je vhodné využití krajinných a kulturních hodnot a prohloubení vazeb mezi venkovem a městem.

Při sestavování cílů se vychází především z předpokládaných vývojových trendů. Finance pro realizaci priorit jsou čerpány z fondů Společného strategického rámce z národních a krajských zdrojů. Při sestavování cílů se vychází především z předpokládaných vývojových trendů. Ve SRR 2014 - 2020 je jeden globální cíl, plněn pomocí čtyř základních cílů přiblížených v následující tabulce č. 8.

Tabulka č. 8 - Cíle SRR 2014 - 2020

Dlouhodobá vize regionálního rozvoje ČR – cíle SRR 2014 - 2020				
Cíl	Prioritní oblast	Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3
Růstový	Regionální konkurenceschopnost.	Využití potenciálu rozvojových zemí.	Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu.	
Vyrovňovací	Územní soudržnost.	Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území.	Vyvážený rozvoj stabilizovaných území.	Oživení periferních území.
Preventivní	Environmentální udržitelnost.	Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech.	Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život.	
Institucionální	Veřejná správa a spolupráce.	Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů.	Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni.	

Zdroj: (Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020, str. 79) - vlastní zpracování

Pro programovací období 2014 – 2020 jsou využívány programy, které čerpají finanční podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů. Programy jsou pro národní úroveň, přeshraniční spolupráci a nadnárodní a meziregionální spolupráci (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020, str. 79).

4.4.3 Dokumenty pro rozvoj venkova

Program rozvoje venkova 2014 - 2020

Vychází z legislativy Evropské unie a českých zákonů. Platí pro celé území České republiky a je zde využito dělení OECD viz výše kapitola 4.3.2. V dokumentu je pojem venkovské obce vyjádřen pro obec s počtem menším než 2000 obyvatel (Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020). Nejdůležitějším strategickým cílem řešeným Programem rozvoje venkova je zajištění udržitelného hospodaření s přírodními

zdroji a opatření v oblasti klimatu. Program rozvoje venkova se i zabývá obnovou ekosystémů závislých na zemědělství, inovací zemědělských podniků vytvářením nových pracovních míst. Pro podporu venkovského území je podpora místních aktérů a rozvoj pomocí metody LEADER. Díky Programu rozvoje venkova je poskytnuto českému zemědělství skoro 97 miliard Kč, z toho 63 miliardy z EU a 34 miliardy z rozpočtu ČR¹⁷.

Podpora obnovy a rozvoje venkova v roce 2016

Program podpory obnovy rozvoje a venkova je na úrovni České republiky a naplňuje cíle Programu obnovy venkova ze dne 11. listopadu 1998, č. 730 a spravuje ho Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Náplní je podpora obnovy a rozvoje venkovské obce pomocí participace místních obyvatel a občanských spolků. Podpora je určena pro obce na získání investičních a neinvestičních dotací. Program je rozdělen na pět dotačních titulů a podporuje: vítěze soutěže Vesnice roku¹⁸, zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci, spolupráci obcí na obnově a rozvoji venkova, obnovu drobných sakrálních staveb v obci, obnovu místních komunikací.¹⁹

Čtvrtá kapitola objasnila problematiku regionálního rozvoje, jeho směry a přístupy. Poté se kapitola věnovala územní struktuře, venkovu a jeho členění. Přičemž se kladl důraz na legislativní úpravu regionálního rozvoje a s tím spojené dokumenty, zejména strategie, plány a dohody na úrovni České republiky a Evropské unie. Důležitými dokumenty jsou Strategie regionálního rozvoje, které platí pro různě stanovená období. Každá strategie má svůj globální cíl, který se snaží vyplnit. V kapitole jsou porovnány globální cíle pro SRR na období 2000 – 2006, 2007 – 2013 a 2014 – 2020. Pro rozvoj venkova je využíván Program pro rozvoj venkova a Podpora obnovy a rozvoje venkova. Podpůrné dokumenty jsou důležitou oporou pro efektivní rozvoj venkova, zkvalitnění života místních obyvatel a čerpání dotačních titulů. Pátá kapitola se zabývá již samotnými aktéry lokálního rozvoje a případnou legislativou s tím spojenou.

¹⁷ (www.szif.cz) – Program rozvoje venkova

¹⁸ viz poznámka pod čarou č. 22 na str. 33

¹⁹ (www.mmr.cz) - Podpora obnovy a rozvoje venkova v roce 2016

5. Aktéři v regionálním rozvoji a rozvoji venkova

Pátá kapitola charakterizuje veřejnou správu, dělení aktérů regionálního rozvoje a jejich činnost. Jsou zde představeny instituce jako je dobrovolný svazek obcí, místní akční skupiny či spolky.

5.1 Regionální rozvoj a veřejná správa

Pro rozvoj venkova je značně důležité rozdělení pravomocí ve veřejné správě. V ČR existuje tzv. smíšený systém na úrovni obce a kraje, kde se vykonává samostatná a přenesená působnost (Svobodová, 2011, str. 83).

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Je veřejnoprávní korporací, má právo vlastnit majetek a hospodařit s ním. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem“ (Binek, 2010, str. 8). Hlavním představitelem obce je starosta. Má na starost nejen obec zastupovat, ale i vést obec k rozvoji. Pro zdárný rozvoj je důležitá aktivita, informovanost a schopnost vedení obce. Oporou starostovi je tajemník a zastupitelstvo obce, které je realizátorem rozvojových plánů. Neméně zásadní roli má výbor jako poradní orgán zastupitelstva obce. Poradním orgánem výboru je komise, která zřizuje Radu obce (Binek, 2010, str. 28).

Tabulka č. 9 - Struktura veřejné správy

Veřejná správa:	Státní správa:	Vláda – ministerstva Ústřední správní úřady podřízené ministerstvům Jiné ústřední orgány státní správy Územní správní úřady	
	Samospráva:	Územní samospráva:	Kraje, obce.
Zájmová samospráva:		Zájmová či profesní sdružení osob (např. stavovské komory, vysoké školy).	

Zdroj: (Svobodová, 2011, str. 84) – vlastní zpracování

5.2 Aktéři a jejich klasifikace

Dle Binka se aktéry rozumí *„veškeré formalizované instituce či jednotlivci, kteří nějakým způsobem svými aktivitami vstupují do dění na venkově či kteří jsou součástí venkova.“* Aktéři jsou důležitým prvkem rozvoje obce. Jejich spolupráce, vzájemné vztahy nejen zvyšují podmínky na místním trhu práce, ale i celkově pomáhají zkvalitnit život obyvatel. Pro efektivnější rozvoj je podstatná spolupráce menších aktérů (obce, neziskové organizace, drobní podnikatelé) na získání více finančních zdrojů a lidské kapacity (Binek, 2009, str. 38). Aby aktér mohl rozvíjet obec, musí vyhledávat informace a přeměňovat je

na znalosti, které využije ve svém působení. Zároveň je nositelem sociálního, kulturního a lidského kapitálu (viz výše kapitola 3 str. 13).

Kategorizací aktérů rozvoje je mnoho např. na vnější a vnitřní s ohledem na postavení vůči jejich činnosti. Aktéry lze také členit hierarchicky dle jejich působnosti na lokální, regionální a národní úroveň. Dle Binka lze aktéry klasifikovat do oblastí jejich fungování i z hlediska hierarchie a úrovně působnosti vzhledem k veřejné správě. Zároveň jsou aktéři děleni na veřejný, neziskový a podnikatelský (ziskový) sektor. V místní úrovni se aktéři snaží o rozvoj objektů potřebných ke každodennímu životu. Lokální aktéři mají nejbližší k problému a přímočaře jej řeší, avšak ne na profesionálním stupni jako na vyšších úrovních. Pro efektivní rozvoj je důležitá kooperace aktérů jak na vertikální, ale i horizontální úrovni (Binek, 2009, str. 40).

Tabulka č. 10 - Rozdělení aktérů dle úrovně a sektorů

Úroveň	Sektory		
	Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
Evropská	Evropská komise (rámec SZP ²⁰ EU)	nadnárodní zájmová uskupení	sítě
Národní	ministerstva; celostátní síť pro venkov.	celostátní zájmová uskupení	spolky, svazy, sítě
Krajská	kraj; vysoké školy; krajská informační střediska.	podnikatelská sdružení	nezisková sdružení
Lokální	obce – DSO ²¹ , MAS; obcí zřizované organizace.	podnikatelé, zemědělci	zájmová sdružení, spolky

Zdroj: (Svobodová, 2011, stránky 40 - 41)

Podstatní aktéři pro rozvoj obce jsou obyvatelé obce, tedy občané. Jejich aktivita a spolupráce je velmi podstatná pro utváření lepších životních podmínek a rozvoj obce. Významným faktorem je složení občanů dle věku, pohlaví, zájmů či vzdělání. Obyvatelé dobrovolně zakládají neziskové organizace pro uspokojení svých zájmů. Podstatnými aktéry jsou i podnikatelské subjekty, které vytvářejí nové pracovní příležitosti. Ve venkovských oblastech bývají menší až střední podniky do 250 zaměstnanců oproti městům, kde je výhodnější podnikatelské prostředí (Binek, 2010, str. 28).

5.2.1 Národní a regionální úroveň

Venkov je svěřen ministerstvům, ale zejména Ministerstvu zemědělství ČR (dále jen MZe) a Ministerstvu pro místní rozvoj ČR (dále jen MMR). MZe spravuje především oblast zemědělství a vodohospodářství. Od vstupu do Evropské unie má podstatnou roli v Programu rozvoje venkova. MMR rozvíjí participaci občanů, zakládání občanských

²⁰ společná zemědělská politika

²¹ Dobrovolný svazek obcí viz dále str. 33.

spolků a sdružení. Vychází z Programu obnovy venkova a realizuje soutěž Vesnice roku.²² Pro podporu podnikatelských aktivit je zřízena nevládní instituce Agrární komora ČR²³ (Binek, 2009, str. 47).

Na krajské (regionální) úrovni působí samosprávné orgány krajů, tj. krajská zastupitelstva. Kraj je stěžejní složkou rozvoje venkova. Spravuje finance z Programu obnovy venkova a vykonává činnosti jak v samostatné, tak i přenesené působnosti. Spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj, obcemi a podnikateli především v oblasti zemědělství. Zajišťuje dotace malým obcím a informuje je o případném možném rozvoji (Binek, 2009, str. 48).

5.2.2 Místní úroveň

Obec se samostatnou působností spolupracuje především s krajem. Obec podporuje podnikatele formou investic; zřizuje organizace např. školy a sdružuje se s ostatními obcemi. Svaz měst a obcí České republiky, jejímž členem jsou obce a města, je nevládní a dobrovolná organizace ve formě zájmového sdružení právnických osob. Cílem je podpora měst a obcí, jejich ekonomické samostatnosti a příprava zákonů pro místní rozvoj. Dochází ke spojení obcí s podobným rázem přírody i kultury. Avšak k důležitějšímu seskupení patří dobrovolné svazky obcí tzv. mikroregiony (Binek, 2009, str. 48).

Dobrovolný svazek obcí

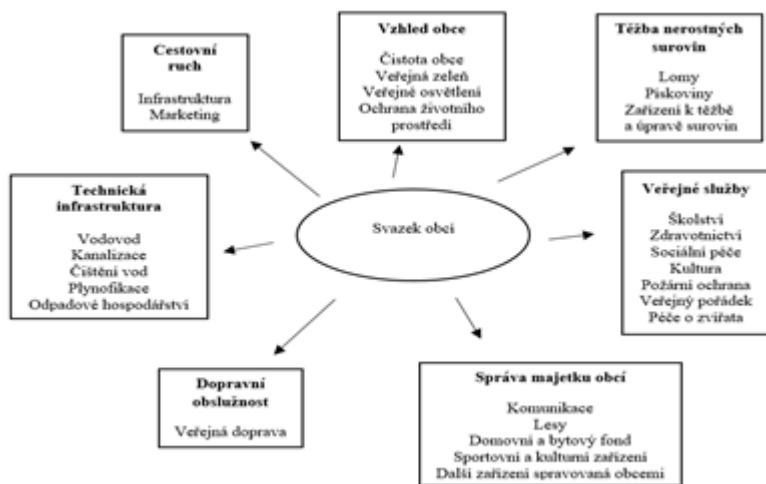
„Dobrovolný svazek obcí je nejrozšířenější formou meziobecní spolupráce. Vychází ze zákona o obcích, má postavení územního samosprávného celku. Členy svazku mohou být pouze obce. Ty v rámci svazku mohou spolupracovat v činnostech spadajících do samostatné působnosti“ (Binek, 2010, str. 41). Dle Zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) mohou být obce členy dobrovolného svazku obcí se záměrem ochrany a prosazování svých společenských zájmů. Obce mohou být jedinými členy dobrovolného svazku obcí a mají možnost zakládat či vstupovat do již svazů vzniklých. Pro vznik dobrovolného svazku obcí se obec jako právní osoba zapíše do rejstříku svazků obcí u příslušného krajského úřadu.

²² Cílem soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova. Soutěž poprvé vyhlásil Spolek pro obnovu venkova ČR v roce 1995 pod názvem "Soutěž o nejzdařilejší program obnovy vesnice". Od roku 1996 je jedním z vyhlášovatelů Ministerstvo pro místní rozvoj a Svaz měst a obcí ČR. Ministerstvo zemědělství se mezi vyhlášovatele připojilo v roce 2007" (www.vesniceroku.cz).

²³ Agrární komora ČR „sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství, prosazuje a obhájí zájmy svých členů, poskytuje poradenství a informační služby na celém území ČR“ (www.agrocr.cz).

Svazky se zabývají především oblastmi vzhledu obce, cestovního ruchu, těžby nerostných surovin, technické infrastruktury, dopravní obslužnosti, správy majetku obcí a veřejných služeb. Přesné činnosti dobrovolného svazku obcí jsou uvedeny v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích v §50 nebo v následujícím schématu (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 50).

Obrázek č. 1 - Zaměření dobrovolného svazku obcí

Zdroj: (Binek, 2010, str. 41)

Místní akční skupina

Mezi další uskupení založené pro lepší rozvoj obce patří místní akční skupiny (dále jen MAS). MAS jsou financovány 100 % z dotací a to z 80 % evropských a 20 % českých. Forma financování je tzv. zpětná, kdy se peníze získávají po doložení dokladů za předchozí období. Dalšími zdroji mohou být členské příspěvky, sponzorské dary či výtěžky z provozování např. infocentra. Možní členové MAS jsou uvedeni v následujícím schématu.

Obrázek č. 2 - Subjekty MAS

Zdroj: (Binek, 2009, str. 51)

MAS za období 2004 – 2015 vzrostly na počet 180 a pokrývají téměř celou ČR. MAS mají významnou roli, avšak nenahrazují samosprávu, pouze ji doplňují. Důležitá je kooperace

veřejného, soukromého a neziskového sektoru na lokální úrovni. Cílem MAS je aktivizace místních obyvatel, podporování dobrovolné činnosti a zakládání neziskových organizací. MAS je v rámci čtvrté osy Programu rozvoje venkova – tzv. osy LEADER (Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020). Metoda LEADER vychází z principu zdola-nahoru, kdy náměty a projekty by měly být z iniciativy lokálních aktérů, tedy zdola. Přístup LEADER je dle Nařízení rady EU 1698/2005 založen na sedmi přístupech uvedených v následující tabulce.

Tabulka č. 11 - Sedm principů metody LEADER

1. strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území
2. partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni
3. přístup zdola spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám
4. víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství
5. uplatňování inovačních přístupů
6. provádění projektů spolupráce
7. vytváření sítí místních partnerství

Zdroj: (Nařízení rady EU 1698/2005) – vlastní zpracování

Program LEADER čerpá finanční prostředky ze státního rozpočtu pro MAS na realizaci záměru jejího záměru. Prostředky jsou využity na vybrané projekty podporující inovativnost, zlepšení kvality života, tvorbu pracovních míst nebo zhodnocení místních přírodních zdrojů. Z podpory lze například nakoupit zemědělské stroje, obnovit kulturní památky nebo budovat nové prostory pro rozvoj cestovního ruchu. Cílem Programu je podněcovat místní aktéry o inovativnost a efektivnější využití místních zdrojů v dlouhodobější perspektivě²⁴.

Zásadní roli v lokální úrovni hraje zemědělství a místní podnikatelé. Podnikatelé jsou pod záštitou Hospodářské komory ČR a zemědělství pod již zmíněnou Agrární komorou ČR. Důležitou součástí jsou i sociální skupiny. Převážně obyvatelé venkova jsou starousedlíci, ale i nově přistěhovalé mladší obyvatelstvo, které má pozitivní vliv na rozvoj obce. Další skupinou mohou být chalupáři a rekreanti, kteří přináší inovace městského typu (Binek, 2009, str. 49). V rámci regionálního rozvoje lokální aktéři mohou zakládat spolky. Spolky lze rozlišit dle oblasti jejich činnosti na spolky pouze pro své členy (hokej, fotbal) a na spolky, které mají zájem o veřejnost (ochotníci). Spolky často pořádají turnaje, přednášky nebo plesy, kde dochází ke sdružování občanů (Binek, 2009, str. 54). Následující tabulka č. 12 zobrazuje základní přehled druhů spolků.

²⁴ (www.eagri.cz) - LEADER

Tabulka č. 12 - Spolky na venkově

Typ spolku	Specifikace
Dobrovolní hasiči	Většinou mužské, ale existují i dětské a ženské oddíly. Organizují soutěže v požárních dovednostech.
Sportovní spolky	Sokol, Orel, Český svaz tělesné výchovy, Česká asociace sport pro všechny. Oddíly podle druhu sportu, např. fotbal, turistika, volejbal, šachy, kuželky, šipky, automobilový sport, horolezectví.
Zájmové spolky	Podle zájmů svých členů, např. myslivci, zahrádkáři, chovatelé, včelaři, rybáři, holubáři, kynologové, chovatelé koní, mykologové, herní spolky, ochránci přírody apod.
Ženské spolky	Klub žen, kluby matek s dětmi.
Národnostní spolky	Maticeslezská, spolky občanů polské, slovenské, německé a dalších národností.
Jiné spolky	Důchodci, invalidé. Skauti. Sdružení rodáků a přátel (obce, školy). Osadní výbory – chataři. Vzdělávací spolky a kulturní spolky (ochotnické divadlo, pěvecké sbory, loutkáři, folklorní soubory, muzejní spolky apod.), Český červený kříž.

Zdroj: (Bínek, 2009, str. 54)

Spolek

Spolkem se rozumí společné sdružování osob se stejným zájmem či záměrem bez účelu získávání zisku. Přičemž dochází často ke kooperaci mezi spolky. Po skoro 50 letech došlo k rekonstrukci soukromého práva ČR a 1. 1. 2014 nabyt účinnosti zákon č. 89/ 2012 Sb., občanský zákoník (dále je NOZ), který zasáhl i do právní formy občanských sdružení, nyní spolků. Změna se týká téměř všech sportovních organizací, svazů či sportovních klubů²⁵. Spolek se stává právnickou osobou a korporací, kterou dle NOZ může založit fyzická nebo právnická osoba (dříve směla jen fyzická osoba) o minimálním počtu tří členů. Ke změně došlo i při zakládání spolku, kdy musí být sepsány stanovy při tzv. ustavující schůzi. Nicméně spolek vzniká až dnem zápisu do spolkového rejstříku vedeného Ministerstvem spravedlnosti ČR a příslušnými rejstříkovými soudy. Do roku 2013 občanská sdružení spravovalo Ministerstvo vnitra ČR. Lhůta na zapsání je tři roky od nabytí účinnosti NOZ a od 1. 1. 2017 dochází k likvidaci spolků, které nesplnily a neuvedly všechny náležitosti v souladu s novou právní formou. Spolky, které byly zapsány v novém rejstříku vedeném soudy, Ministerstvo vnitra automaticky převedlo, ale název si spolky musely změnit samy. Avšak zákon zde nabízí změnu formy ze spolku na ústavy provozující činnost pro veřejnost či na sociální družstvo, které se stará o začlenění znevýhodněných osob do běžného života. Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ či jen zkratku „z. s.“, čímž zaniká dřívější označení občanské sdružení. Hlavní (spolkovou) činností musí být uspokojování a ochrana zájmů členů spolku. V hlavní činnosti se vylučuje podnikání a výdělečná činnost spolku, což je umožněno pouze v činnosti vedlejší. Vzniklý zisk lze využít pouze pro činnost spolku a jeho správu. Spolek je zapsán ve veřejném rejstříku a Sbírce listin v právní formě spolek nebo pobočný spolek, který lze založit

²⁵ (www.epravo.cz) - Spolky

ke spolku hlavnímu. Pobočný spolek, dříve organizační jednotka občanského sdružení, je mateřská jednotka hlavního spolku. Jednání pobočného spolku je omezeno, nesmí například nakládat s nemovitostmi nebo přijímat zaměstnance. Pobočný spolek má omezenou dobu fungování, a to tím, že pokud skončí spolek hlavní, ukončí činnost i spolek pobočný. Pobočný spolek musí být zapsán ve veřejném rejstříku. Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ či jen zkratku „z. s.“ stejně jako spolek hlavní. Název spolku musí být nezaměnitelný a má povinnost obsahovat prvek názvu spolku hlavního. Nová právní úprava je v organizační struktuře spolku velmi dispozitivní, a tak si ji spolek určuje sám. Zpravidla se skládá ze statutárního orgánu, nejvyššího orgánu či kontrolní komise. Spolek má povinnost nejméně jedenkrát do roka pořádat členskou schůzi a zveřejňovat účetní závěrku. Členství ve spolku nesmí být nucené a výstup ze spolku nesmí být nikomu odepřen. Zánik spolku je dvoufázový. Nejprve spolek ukončí svou činnost například z důvodu naplnění svého cíle či nenaplnění povinných právních povinností. Po vyrovnání majetkového poměru a dokončení likvidačního řízení dochází ve druhé fázi rušení spolku k výmazu z veřejného rejstříku (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 214 - 305). V září 2016 je v ČR 91 931 spolků a 26 359 pobočných spolků. V letech 2014 – 2016 je neustálá tendence zakládání nových spolků. Od prosince roku 2014 do zmíněného září 2016 počet spolků stoupl o 4 975 a počet pobočných spolků se zvýšil o 241 (Český statistický úřad).

Tabulka č. 13 - Změny, které musí provést spolky po nabytí NOZ

Termíny změn	Právní povinnost	Sankce při nedodržení legislativy
Od 1. 1. 2014	zrušení zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů nabytí zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoník	
Do 1. 1. 2016	povinnost změnit název	výzva ke splnění stanov do 1. 1. 2017
Do 1. 1. 2017	aktualizovat stanovy spolku	výzva ke splnění stanov, poté likvidace spolku
	zapsat se veřejného rejstříku	výzva ke splnění stanov, poté likvidace spolku
	zapsat pobočné spolky do veřejného rejstříku	výzva ke splnění stanov, poté likvidace spolku
	založit dokumenty do sbírky listin	pokuta až 100 000 Kč

Zdroj: (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 214 - 305) - vlastní zpracování

Spolky, které mají zájem ve své činnosti pokračovat i po nabytí NOZ, musí dodržet výše zmíněné termíny a legislativní povinnosti. V praxi to znamená, že většina změn bude provedena do 1. 1. 2016. Když si spolek změni svůj název, musí tím změnit i stanovy spolku, ve kterých je název uveden. Proces provedení není nijak časově ani finančně náročný, i přesto většina spolků využívá odborné pomoci.

Veřejný rejstřík a Sbírku listin spravuje Ministerstvo spravedlnosti a rejstříkové soudy. Zápis lze učinit pouze pomocí elektronického formuláře na stránkách Ministerstva

spravedlnosti ČR. Veřejný rejstřík a Sbírka listin je přístupná veřejnosti na internetových stránkách www.spolkovyrejstrik.cz nebo www.justice.cz. Pro vyhledání spolků ve spolkovém rejstříku je potřeba znát název nebo IČO hledaného spolku. Po zadání údajů se automaticky webová stránka přesměruje do Veřejného rejstříku a Sbírký listin. Zde lze vyhledávat i podle podrobnějších informací jako je obec, právní forma či spisová značka. Po úspěšném vyhledání spolku je možné nahlédnout do Výpisu platných, Úplného výpisu nebo Sbírký listin. Ve Výpisu platných je možné zjistit datum zápisu a vzniku, přesný název spolku a sídlo spolku. Musí zde být uvedena právní forma a účel spolku či předmět hospodářské činnosti. Je zde zaznamenán název nejvyššího orgánu a předsedové či další jeho členové podílející se na vedení spolku. U pobočného spolku lze zjistit ve spodní části výpisu zakladatel spolku. U úplného výpisu můžeme navíc vidět všechny změny, jaké byly v historii spolku provedeny. Sbírký listin umožňuje nahlédnout na základní identifikační údaje, jako je spisová značka, obchodní jméno a identifikační číslo. Je zde uveden přehled listin, které spolek uveřejňuje. Jedná se zejména o stanovy spolku, výpisy z valné hromady, účetní uzávěrky či ostatní výpisy z výboru. Seznam příloh lze brát pouze jako informativní a orientační přehled z důvodu neexistujícího právního ukotvení Ministerstva spravedlnosti ČR, které nemůže tyto dokumenty vymáhat. Na Výpis platných, Úplný výpis a Sbírký listin lze nahlédnout v přílohách bakalářské práce (tj. Přílohy I - III), kde jsou dokumenty aplikovány na SH ČMS - Sboru dobrovolných hasičů Načeradec.

V páté kapitole byly definovány aktéři regionálního rozvoje z hlediska jejich postavení, dělení a činnosti. Dále byla představena uskupení, do kterých se mohou sdružovat. Mezi ty nejdůležitější lze zařadit spolky, dobrovolné svazky obcí či místní akční skupiny.

Souhrn teoretické části

Teoretická část charakterizovala regionální rozvoj a jeho vývojové etapy. S regionálním rozvojem souvisí regionální politika, která se soustředí na konkrétní problémy regionů. Pro účinnou podporu je nutné klasifikovat velikost území problémových oblastí. Evropská unie stanovuje členění dle úrovně NUTS, které jsou používány pro srovnání s ostatními státy. Pro vymezení venkovských oblastí se používá metodika OECD, která rozděluje venkov na lokální a regionální oblasti. Podstatné pro rozvoj jsou dokumenty dané Českou republikou a Evropskou unií. Pro efektivní pomoc regionům jsou ve Strategiích regionálního rozvoje vždy vymezeny podporované regiony. Za kvalitním rozvojem nestojí jen podpora zvnějšku (tj. exogenní přístup), ale i podpora občanů a místních aktérů (tj. endogenní přístup).

Aktérem se podle Binka rozumí „*veškeré formalizované instituce či jednotlivci, kteří nějakým způsobem svými aktivitami vstupují do dění na venkově či kteří jsou součástí venkova*“ (Binek, 2009, str. 38). Jejich specifikace je daná oblastí, ve které působí. Binek je dělí dle úrovní a sektorů jejich působení uvedených výše v tabulce č. 9. Neméně významné je zakládání různých uskupení a spolků za účelem efektivnějšího rozvoje regionu. Mezi ně lze řadit místní akční skupiny nebo dobrovolné svazky obcí, které společně zkvalitňují život obyvatel ČR. Mezi důležité sdružení osob patří i spolky, které se nezakládají za účelem zisku, ale pro zapojení obyvatel dle jejich oblasti zájmu. Spolky podléhají nové právní úpravě založené na účinném nabytí NOZ v roce 2014. Čímž musí učinit nejen administrativní úkony, ale většina spolků má povinnost splnit i změny v názvu spolku. Teoretické zázemí je oporou pro zpracování části empirické. V praktické části se vychází především z teorie o endogenním přístupu zmíněném výše v kapitole 4.2. Získané informace o aktérech regionálního rozvoje, zejména spolkové činnosti v páté kapitole teoretické části, budou podkladem pro následující sekundární a komparativní analýzu dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci, která propojuje část teoretickou s částí empirickou.

6. Sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci

V této kapitole je představen městys Načeradec z hlediska jeho historie a základní charakteristiky. Data jsou čerpána z příslušných webových stránek, Načeradských novin, místní literatury, z vlastních zkušeností a znalostí o Načeradci. Dalším neméně důležitým zdrojem jsou informace poskytnuté přímo od členů konkrétních spolků. Následující část se věnuje sekundární a komparativní analýze dat o místních aktérech a jejich aktivitách. Detailnějšímu šetření je podroben neziskový sektor, zejména spolky s právní formou spolek, a to pomocí získaných dat, jejich komparace a následného vyhodnocení.

6.1 Základní charakteristika městysu Načeradce

Načeradec je od roku 2003 městskou památkovou zónou a status městys mu byl udělen 17. října 2012. Načeradec má deset spádových obcí: Daměnice, Dolní Lhota, Horní Lhota, Novotinky, Olešná, Pravětice, Řísnice, Slavětín, Vračkovice a Zdiměřice. Městys Načeradec leží ve Středočeském kraji okresu Benešov poblíž města Vlašimi. Jihovýchodní část Benešovska leží v Táborsko-vlašimské pahorkatině. Dominantou je Velký Blaník (o výšce 638 m n.m.) a Malý Blaník (o výšce 576 m n. m.). Oba se nachází v Blanické Brázdě, kterou obklopují i další vrchy např. Křížovská hůra, vrch Cikán u Načeradce či Pravětický vrch u Daměnic. Nyní Blanickou Brázdou protéká řeka Blanice. K jejím přítokům patří i potok Brodec protékající jižní částí Načeradce a spádovou obcí Olešná. Ke 31. 12. 2016 v Načeradci a spádových obcích žije 1033 obyvatel s průměrným věkem 50,92 let. Samotný Načeradec má 641 obyvatel z toho 84 děti do 15 let.

Obrázek č. 3 - Mapa polohy městysu Načeradce

Zdroj: www.naceradec.cz

Od historie po současnost městysu Načeradce

První osídlení krajiny okolo Blaníku je známo z doby pravěké. Za zakladatele Načeradce se považuje vladyka a vůdce Načerát, posel knížete Soběslava k císaři Lotharovi roku 1126. Avšak první doložená písemná zmínka o kostelu sv. Petra a Pavla a vzniku Načeradce pochází z roku 1184, která je zaznamenána v kronice želivského Opata Jarlocha. Poblíž kostela se nachází z roku 1278 stará bašta – prvek středověkých hradeb, která byla proměněna na zvonici se zvonem v roce 1512. V Načeradci se nachází jedna z nejčinnějších

českých pamětihodností, a to Načeradský misál²⁶. Období husitských válek Načeradec velmi poškodilo, ale již roku 1437 měl Načeradec vlastní správu, konšely, rychtáře, pečet' a místní

Obrázek č. 4 - Znak Načeradce

Zdroj: www.naceradec.cz

znak (viz obrázek č. 4)²⁷. Do poloviny 19. století a vypuknutí prusko-rakouské války Načeradec rostl a prosperoval. Zásadní zlom nastal po propuknutí moru v 60. letech 19. století, který nenávratně zastavil růst průmyslu a silně poškodil úrodu. Krize byla zažehnána a po 1. světové válce byl Načeradec kvalitně vybaven službami jako byla četnická stanice, pošta, mlýn, cihelna, lihovar, hostince a tradiční obuvnictví. Ve 20. století zde nadále zůstalo hlavním zdrojem obživy zemědělství, což dokazuje v současnosti i místní zemědělské družstvo s kravínem a bioplynovou stanicí. Nyní městys poskytuje plnou občanskou vybavenost a rozmanitost místních spolků. V Načeradci se nachází úřad městysu, pošta, lékař, pečovatelská služba a středisková knihovna. Informovanost občanů je zajišťována pravidelně vydávanými Načeradskými novinami, které jsou k dispozici i na internetových stránkách městysu Načeradce. Lokální vzdělávání zajišťuje Základní a mateřská škola Načeradec. V budově místního zámku na náměstí se nachází Dětský domov a ZŠ Načeradec zajišťující výchovné a vzdělávací činnosti. Pro sportovní vyžití slouží nově zrekonstruované fotbalové hřiště s ubytováním, tenisové kurty či volejbalové hřiště. K vyhledávaným ubytováním patří také nedaleký Klokočkův mlýn či hotel Štamberk.

6.2 Aktéři městysu Načeradce

Spolková činnost v Načeradci má počátky v 70. letech 19. století. Spolky byly nejdůležitějšími nositeli kulturního dědictví a uspokojovaly potřebu lidí sdružovat se. Vznikl první ochotnický spolek, který hrál honosné a slavné hry. Dalším byl spolek Sbor dobrovolných hasičů Načeradec, který zde začal působit až v roce 1885. Těsně před počátkem první světové války se začala angažovat Tělovýchovná jednota Sokol. V Sokole se cvičila prostná, na náradí a skupinové cvičení. Součástí byl i malý turistický oddíl a divadelní odbor. Poté byl založen oddíl kopané SK Blaník roku 1919 a fotbalový klub Lev Načeradec v polovině třicátých let. Mezi hlavní spolky patřila i Jednota československých legionářů či Selská jízda. V letech 1932 – 1933 byla založena skupina

²⁶ Pochází ze 13. století a je zaznamenán na zažloutlém středoevropském pergamentu. Bohužel byla původní kniha poškozena, a tak roku 1997 vytvořil kopii akademickým malíř Jaromír Lauda.

²⁷ Hospodářský růst nastal v 16. století, kdy Načeradec vlastnili Dvořečtí z Olbramovic. Roku 1620 se Načeradec stal obětí bojů uherského vojska a do 18. století byla třetina Načeradce zcela pustá. Dominantní barokní zámek zde roku 1731 nechal postavit František Josef Starhemberg, který také o sedm let později zajistil vybudování křížové cesty se třinácti kapličkami.

katolické mládeže a skupina katolických skautů a skautek, přičemž spravovali místní knihovnu a pořádali přednášky na církevní téma. Jejich činnost nebyla mezi ostatními spolky příliš vítána a docházelo zde k prvním známkám rivality mezi spolky. Okolo 50. let aktivita spolků ustoupila z důvodu pořádání významných výročí, dělnických hnutí a lampionových průvodů. Až kolem roku 1960 se spolková činnost opět obnovila, a to především hasiči. V té době byli přejmenováni na požárníky a dostali největší prostor ke své činnosti. Pořádali plesy, taneční zábavy a odhalovali pomníky. Mezi další důležité spolky patřila Tělovýchovná jednota Blaník s oddílem kopané, který byl roku 1970 zrušen z důvodu vyloučení z mistrovské soutěže. TJ Blaník se poté rozšířil o oddíl jezdeckví, stolního tenisu, ledního hokeje a odbíjené. Pořádaly se cyklistické závody, turnaje v odbíjené a přátelská utkání ve fotbale. Dlouhodobé úspěchy měli včelaři, kteří byli založeni již roku 1913. Organizovali včelařské výstavy s prezentací ovoce. Podobné aktivity měl i myslivecký spolek, chovatelé drobného zvířectva a rybářský svaz.

Tabulka č. 14 - Aktéři v Načeradci v letech 2013 - 2016

Veřejný sektor	Neziskový sektor	Ziskový sektor
Dětský domov a ZŠ Načeradec	Benešovská hasičská liga v požárním útoku, z.s.	AGRO DRUŽSTVO Načeradec.
	Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Načeradec	
	Český svaz chovatelů, Základní organizace Načeradec	ASTRA Načeradec s.r.o.
	Český svaz ochránců přírody Blaník	
Městys Načeradec	Český svaz včelařů, z.s., základní organizace Načeradec	BPS Načeradec s.r.o
	Myslivecký spolek Horní Lhota	
	Myslivecký spolek Načeradec	Čalounictví Smrž
	Ochotnický spolek Blaník Načeradec	
Středisková knihovna	Sbor dobrovolných hasičů Horní Lhota	Načeradské služby s.r.o.
	Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.	
	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Načeradec	Potraviny Hergeselová
	SK Blaník Načeradec z.s.	
Základní a mateřská škola Načeradec	spolek Kamarádi Načeradce	Recta s.r.o.
	Tenisový klub Načeradec, z.s.	
	ÚAMK-AUTOMOTOKLUB NAČERADEC	Řeznictví Hlinský
	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	

Zdroj: vlastní zpracování, (Veřejný rejstřík a Sbirka listin)

Po roce 1989 se činnost spolků opět utlumila. I přesto bylo úspěšné Divadelní sdružení Blaník, které působilo jako jediné v okrese. Mezi úspěšné spolky patřily po roce 2000 fotbalová družstva, která se umísťovala v předních příčkách tabulek. Úspěch patřil i jezdeckému oddílu, kde se jeden z členů stal krajským přeborníkem a na mistrovství v Bratislavě obdržel titul Přeborník v parkúru. Hasiči se v roce 2001 s dětským oddílem účastnili celostátní soutěže Plamen a obsadili první místo. Rovněž automotoklub (vznikl v roce 1954) začal dosahovat úspěchů a pětice reprezentantů získala titul mistrů ČR. Včelaři, myslivci, rybáři či chovatelé drobného zvířectva patřili k nejlepším spolkům v okolí a sklízeli mnoho úspěchů (Procházková, 2006). V současné době řada spolků zanikla. Zlom

pro spolkovou činnost nastal s nabytím účinnosti NOZ v roce 2014, a tak se spolky začaly sdružovat či ukončily svou činnost. Některé spolky svou činnost zachovaly a přijmuly novou právní legislativu. Jejich současný stav v Načeradci a spádových obcích zobrazuje výše tabulka č. 14, která aktéry rozděluje na tři sektory, a to veřejný, neziskový a ziskový (jak je popsáno v kapitole 5.2). Spolky se dle právní normy dělí na spolky a pobočné spolky (viz kapitola 5.2.2). V Načeradci mají zastoupení obě právní formy. Následující tabulka č. 15 zobrazuje spolky působící v Načeradci podle jejich právní formy.

Tabulka č. 15 - Spolky a pobočné spolky v Načeradci

Spolek	Pobočný spolek
Myslivecký spolek Načeradec	Benešovská hasičská liga v požárním útoku, z.s.
Ochotnický spolek Blaník Načeradec	Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Načeradec
Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.	Český svaz chovatelů, Základní organizace Načeradec
SK Blaník Načeradec z.s.	Český svaz ochránců přírody Blaník
spolek Kamarádi Načeradce	Český svaz včelařů, z.s., základní organizace Načeradec
Tenisový klub Načeradec, z.s.	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Načeradec
Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	ÚAMK-AUTOMOTOKLUB NAČERADEC

Zdroj: vlastní zpracování, (Veřejný rejstřík a Sbirka listin)

Pro sekundární a komparativní analýzu dat o aktérech a jejich aktivitách je práce s daty dále zaměřena pouze na aktéry působící v Načeradci mající právní formu spolek a splňující podmínky NOZ z roku 2014. Z šetření jsou vyloučeny spolky, které k 1. 1. 2017 nesplnily právní legislativu účinnou od nabytí NOZ. Jedná se o SK Načeradec, EKO – NAČERADEC a Jezdeckou společnost Načeradec. Ani jeden ze zmíněných spolků nesplnil povinnou úpravu názvu, kterou zákon požaduje (více kapitola 5.2.2 spolek). Tímto budou všechny spolky vyzvány ke změně a splnění stanov NOZ. Následně budou určeny k likvidaci a vymazány z Veřejného rejstříku a Sbirky listin. Dalším kritériem pro sekundární a komparativní analýzu dat je vyloučení členských a zasedacích schůzí, jako aktivity spolku. Je to z důvodu zákonné povinnosti pořádání těchto schůzí, a tak se předpokládá, že je spolky organizují. V tabulce č. 16 jsou uvedeny vybrané spolky z hlediska jejich roku založení, současného počtu členů, cílové skupiny a jejich hlavní činnosti. Z tabulky je patrné, že v Načeradci působí jak spolky s dlouho tradicí, tak i ty nově založené. Nejstarší je Ochotnicí spolek Blaník Načeradec, který již v Načeradci působil v 19. století. Naopak ten nejmladší jsou Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s., které svojí působností zkvalitňují a zpestřují obyvatelům život až od roku 2016. Počet členů se různí dle zájmů obyvatel. Spolky jsou zaměřeny na různé generace, a tak každý obyvatel má možnost se do nějakého spolku zapsat. Historie, činnost a aktivity sledovaných spolků jsou popsány a komparovány níže pod tabulkou č. 16.

Tabulka č. 16 - Souhrn základní charakteristiky spolků v Načeradci

Název spolku	Rok založení	Počet členů	Cílová skupina ²⁸	Hlavní činnost
Myslivecký spolek Načeradec	1947 - 1950	42	děti, mládež, dospělí, senioři	výkon práva myslivosti, ochrany přírody a volně žijící zvěře v ní.
Ochotnický spolek Blaník Načeradec	1847	40	mládež, dospělí, senioři	zájmová umělecká činnost v oblasti kultury
Tenisový klub Načeradec, z.s.	1982	20	dospělí	rekreační hra tenisu
Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.	2013	16	děti, mládež	spolupráce se ZŠ a MŠ Načeradec, organizování akcí pro děti a rodiče
SK Blaník Načeradec z.s.	1919	75	dospělí	provozování sportovní činnosti – fotbal, volejbal
spolek Kamarádi Načeradce	2009	46	děti, mládež, dospělí, senioři	aktivní využití volného času žen, mužů a práce s dětmi a mládeží
Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	2016	3	děti, mládež, dospělí, senioři	pořádání kulturních akcí cíleně zaměřených na historickou hodnotu předků v Načeradci a okolí

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.1 Myslivecký spolek Načeradec a jeho aktivity v období 2013 - 2016

Spolek byl založen mezi lety 1947 – 1950 sloučením honebních společenstev Daměnice, Pravětice a Načeradec. Mezi nejstaršího zakládajícího člena lze řadit pana Antonína Hauzera. Z důvodu nevedení spolkové kroniky nejsou známy bližší informace. Hlavní činností spolku je výkon práva myslivosti, ochrana přírody a volně žijící zvěře v ní. Spolek provozuje i další aktivity, které jsou spojeny s mysliveckými tradicemi a obvyklými mysliveckými zvyky. Kromě základní činnosti provádí spolek vedlejší činnosti směřující k zvelebování myslivosti. Jedná se především o zlepšování životního prostředí, propagaci myslivosti a ochrany přírody. Spolek se dále věnuje péči o divokou zvěř a její vypouštění do volné přírody. Následně její ochraně a příkrmování. Organizace zajišťuje odborné úrovně členů na úseku myslivecké kynologie a střelectví. Členové spolku svépomocí zrekonstruovali budovu nazývanou „Myslivna“. Spolku přísluší rybník, o který se stará a provádí pravidelné výlovy. Přehled aktivit Mysliveckého spolku Načeradec v letech 2013 – 2016 pak zobrazuje níže tabulka č. 17.

Myslivecký spolek Načeradec pravidelně pořádá aktivity pro zájemce o myslivost. Jeho aktivity jsou určeny pro všechny věkové kategorie a tím dává možnost všem se v této oblasti obohacovat o znalosti a praktické zkušenosti. Pro děti a mládež je uskutečňován myslivecký kroužek zaměřený na šetrné soužití s přírodou. Pravidelnou aktivitou spolku jsou hony a naháňky divoké zvěře a výstavy trofejí.

²⁸ Věkové kategorie: děti do 12 let; mládež 12 – 24 let; dospělí 25 – 65 let; senioři 65 let a více

Tabulka č. 17 - Aktivity Mysliveckého spolku Načeradec

Název aktivity	Pravidelnost aktivity ²⁹	Termín konání	Cílová skupina	Charakter aktivity ³⁰	Zaměření aktivity ³¹
Okresní přehlídka trofejí	pravidelná	březen	děti, mládež, dospělí, senioři	vzdělávací a kulturní	veřejnost
Sběr kamene pro Agrodruží Načeradec	pravidelná	duben/květen	dospělí, senioři	výpomoc zemědělcům	členové
Lovecká stezka	pravidelná	červen	děti a mládež	vzdělávací a sportovní	veřejnost
Výstava expozice	mimořádná	červenec	děti, mládež, dospělí, senioři	vzdělávací a kulturní	veřejnost
Brigádnická činnost	pravidelná	srpen a září	dospělí, senioři	finanční zisk pro spolek	členové
Výlov Mysliveckého rybníka	pravidelná	říjen	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská	veřejnost
Společné hony a naháňky	pravidelná	listopad - leden	dospělí, senioři	hlavní činnost	členové
Myslivecká zábava	pravidelná	prosinec	mládež, dospělí, senioři	společenská	veřejnost
Opravy a údržba mysl. zařízení	pravidelná	celý rok	dospělí, senioři	provozuschopnost	členové
Myslivecký kroužek při ZŠ Načeradec	pravidelná	celý rok	děti a mládež	vzdělávací	veřejnost

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi oblíbenou aktivitu mezi dětmi lze zařadit akci nazývanou **Na lovecké stezce**. Jedná se o naučnou stezku pro děti a mládež, kde je zapotřebí splnit různé úkoly. Účastníci musí prokázat znalosti z poznávání zvěře, ptactva nebo dřevin. Pro odvážné se připravuje střelba na cíl ze vzduchovky. Na ukázkou se představují různá plemena loveckých psů a dva soví exempláře. Po vyhlášení výsledků a rozdání odměn mohou zájemci vyzkoušet své rybářské umění na mysliveckém rybníku. Další pravidelná aktivita spolku je každoroční podzimní **výlov mysliveckého rybníka**, který je spojený s prodejem ryb. Na hrázi je připraveno pro účastníky občerstvení. Po zdárném dokončení výlovu se při posezení v Myslivně prodávají uzené a pečené ryby. Spolek pravidelně pořádá **Mysliveckou zábavu**, kde nabízí pobavení v podobě hudby, bohaté zvěřinové tomboly a občerstvení.

6.2.2 Ochotnický spolek Bláník Načeradec a jeho aktivity v období 2013 - 2016

Počátky spolku sahají až do 17. století, kdy se především přednášely básně o těžkých chvílích té doby. Na počátku 18. století se již začínaly hrát hry s veselejší tematikou, kde účinkovali dva až čtyři herci. Po roce 1847 František Jaromír Rubeš založil ochotnický

²⁹ Dělení na pravidelné (každoročně se opakující ve stejnou dobu) a mimořádné (nekonané každoročně, nevylučuje se opakování stejné aktivity několikrát během jednoho roku) v letech 2013 – 2016.

³⁰ Charakter aktivit využitých v této bakalářské práci:

vzdělávací – naučné a poznávací aktivity, přičemž občané jsou pasivní nebo aktivní účastníci – např. stezky pro děti či přednášky
společenská – hromadné setkávání obyvatel upevňující mezilidské vztahy, přičemž občané jsou aktivními účastníky např. trhy, ples nebo taneční zábava

kulturní – zabývání se lidskými tvůrčími dovednostmi a poznávání lidské kultury a tradic, přičemž občané jsou pasivními účastníky např. koncerty, výstavy či divadelní představení

sportovní – věnování se určité sportovní činnosti, přičemž občané jsou aktivními účastníky – turnaje, tréninky

³¹ na členy spolku – uspokojování jejich potřeb a zájmů

na veřejnost – aktivity určené pro zájem a uspokojení potřeb široké veřejnosti, členové spolku se nevylučují

a vzdělávací spolek v Načeradci. První představenou hrou byla Fidlovačka za účasti Josefa Kajetána Tyla, Vítězslava Háška a Karolíny Světlé. Díky divadelnímu spolku se stal Načeradec terčem návštěv českých spisovatelů, jako byl i Karel Hynek Mácha. V roce 1914 skončil první divadelní spolek svou činností. Nástupcem se stal divadelní odbor Sokola, avšak jeho působení bylo za 1. světové války zakázáno. I přes ztrátu osmdesáti zakladatelů spolku v bojích svou činnost spolek obnovil v roce 1919. V roce 1957 se začala stavět tělocvična Základní školy, kde si členové spolku vlastními silami postavili jeviště a šatny. V roce 1994 vzniklo Sdružení Blaník Načeradec, které z důvodu změny právní legislativy v roce 2014 bylo přejmenováno na Ochotnický spolek Blaník Načeradec. Spolek své divadelní hry nepředstavuje jen v Načeradci, ale i v mnoha okolních obcích. Od roku 2001 pořádá Ochotnický bál, který se díky své popularitě pořádá dodnes každý rok. Budoucí plán spolku je pořádání vzdělávacích akcí. Spolek je úspěšný a členové spolku dostávají ocenění a čestná uznání za herecké výkony především na Krajské postupové přehlídce Klicperových divadelních dní v Sadské a Voskovcově Sázavě. Přehled aktivit Ochotnického spolku Blaník Načeradec v letech 2013 – 2016 pak zobrazuje tabulka č. 18 (viz níže).

Tabulka č. 18 - Aktivity Ochotnického spolku Blaník Načeradec

Název aktivity	Pravidelnost aktivity	Termín konání	Cílová skupina	Charakter aktivity	Zaměření aktivity
Monsieur Hamed	mimořádná	leden 2016	mládež, dospělí, senioři	kulturní	veřejnost
Ochotnický bál	pravidelná	únor	mládež, dospělí, senioři	společenský	veřejnost
Ženitba	mimořádná	duben 2016	mládež, dospělí, senioři	kulturní	veřejnost
Kurz efektivního rodičovství	mimořádná	duben a prosinec 2014	mládež, dospělí, senioři	kulturní	veřejnost
Kabaret – jak se nezbláznit	mimořádná	květen 2015	mládež, dospělí, senioři	kulturní	veřejnost
Perníková chaloupka	mimořádná	květen a prosinec 2014	mládež, dospělí, senioři	kulturní	veřejnost
Darmošlapky aneb Repete, hoši!!!	mimořádná	září a říjen 2013	dospělí	kulturní	veřejnost

Zdroj: vlastní zpracování

Spolek uvádí neustále nové divadelní hry a z toho důvodu u spolku převažují aktivity mimořádné oproti těm pravidelným. Spolek se zaměřuje na všechny generace vyjma dětí, které ještě nejsou schopny porozumět danému tématu divadelních představeních. Ochotnický spolek Blaník Načeradec svými aktivitami obohacuje především kulturní život obyvatel Načeradce a jeho okolí. Jeho divadelní představení shledávají velký úspěch, a tak jsou i několikrát opakována.

6.2.3 Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s. a jeho aktivity v období 2013 - 2016

Sdružení rodičů působí již mnoho let po boku místní mateřské a základní školy. Občanské sdružení se zapsalo u Ministerstva vnitra v roce 2012 a právní formu spolek získalo v roce

2013. Hlavní činností spolku je organizování kulturních, sportovních a společenských akcí pro děti a rodiče. Neméně důležité je podílení se na zajišťování školních akcí jak po stránce organizační, tak po stránce finanční. Jedná se zejména o školní výlety, školu v přírodě či finanční pomoc žákům při kurzech plavání a lyžování. Spolek je škole nápomocný i v zajištění provozu vybavení učeben. Přehled aktivit Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s. v letech 2013 – 2016 pak zobrazuje tabulka č. 19 (viz níže).

Tabulka č. 19 - Aktivity Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ, okres Benešov, z.s.

Název aktivity	Pravidelnost aktivity	Termín konání	Cílová skupina	Charakter aktivity	Zaměření aktivity
Velikonoční besídka	pravidelná	březen nebo duben	děti	kulturní	veřejnost

Zdroj: vlastní zpracování

Spolek je zaměřen především na pomoc místní škole. Jedinou aktivitu, kterou pořádá pro veřejnost je **Velikonoční besídka**, kde žáci vystupují se svými nacvičenými ukázkami. Jejich taneční, pohádková či komická vystoupení dosahují až profesionální úrovně. Programem zábavně provází devátáci místní školy. Besídka je doplněna o prodejní výstavu malovaných vajíček, perníčků nebo pomlázek. Pro děti je připravena velmi oblíbená tombola. Besídka se díky své popularitě koná každý rok.

6.2.4 SK Blaník Načeradec z.s.

Spolek SK Blaník Načeradec z.s. byl založen roku 1919 bratry Neumanovými, Dvořákovými, panem Hlavínem a panem Zamrzlou. Spolek se nyní skládá z fotbalového a volejbalového oddílu. Dříve zde působil i hokejový oddíl, turistický oddíl a tenisový oddíl, který je nyní samostatným spolkem. Hráči klubu provozují Klubovnu Chaloupka, kde nabízí alkoholické a nealkoholické nápoje a možnost pronájmu klubovny např. k oslavám narozenin. Přehled aktivit spolku SK Blaník Načeradec z.s. v letech 2013 – 2016 zobrazuje tabulka č. 20 (viz dále). Mezi klubové barvy fotbalového oddílu patří modrá a bílá. Ve spolupráci se ZŠ a MŠ Načeradec při náboru nováčků klub založil v roce 2015 fotbalovou přípravku. Zpočátku se mladým sportovcům nedařilo, ale po náročném a pravidelném tréninku se přihlásili na několik turnajů. Po zapsání více jak patnácti hráčů klub rozdělil přípravku na mladší a starší. Po absolvování soustředění se týmy začaly umisťovat v předních příčkách tabulek. Volejbalový oddíl je zřízen pro amatérské a volejbalové nadšence. K tréninku oddíl využívá tělocvičnu základní školy a při příznivých podmínkách venkovní hřiště na plážový volejbal. V roce 2016 ve Volejbalovém turnaji

smíšených družstev, který je určený i pro příchozí z okolních obcí, obsadil Načeradec 3. místo.

Tabulka č. 20 - Aktivity SK Blaník Načeradec z.s.

Název aktivity	Pravidelnost aktivity	Termín konání	Cílová skupina	Charakter aktivity	Zaměření aktivity
Tréninky	pravidelná	celý rok	dospělí	sportovní	členové
Turnaj ve fotbale trojic	pravidelná	únor nebo březen	dospělí	sportovní	veřejnost
Karneval pro děti	pravidelná	březen	děti	společenská	veřejnost
Karneval pro dospělé	pravidelná	březen	dospělí	společenská	veřejnost
Volejbal – turnaj dvojic v plážovém volejbalu	pravidelná	srpen	dospělí	sportovní	veřejnost
Volejbalový turnaj smíšených družstev	pravidelná	listopad	dospělí	sportovní	veřejnost
Vánoční (novoroční) volejbalový turnaj smíšených trojic	pravidelná	prosinec nebo leden	dospělí	sportovní	veřejnost

Zdroj: vlastní zpracování

Tréninky spolku jsou určeny pouze pro jeho členy, avšak jsou několikrát do roka pořádány turnaje pro veřejnost. Volejbalový oddíl každoročně připravuje v odpoledních hodinách Karneval pro děti, na kterém je připravena diskotéka, soutěže, hry o odměny, tombola a vyhlášení nejlepší masky. Na večer je pořádána obdoba dětského karnevalu, a to Karneval pro dospělé. I zde je k vidění mnoho různorodých masek a vyhlášení té nejpovedenější.

6.2.5 Spolek Kamarádi Načeradce a jeho aktivity v období 2013 - 2016

Spolek Kamarádi Načeradce založilo v roce 2009 pět žen, které postrádaly kulturní a společenské akce v Načeradci. Postupně se spolek vyšplhal na 46 členů, ale i mnoho nečlenů dobrovolně pomáhá a spolupracuje. Sdružení pořádá pravidelné akce po celý rok, které přispívají společenskému a kulturnímu vyžití v obci. Spolek pořádá pouze pravidelné aktivity, které se staly již tradicí pro obyvatele Načeradce a jeho širokého okolí. Spolek má zájem o zaměření se na všechny věkové kategorie. Přehled aktivit spolku Kamarádi Načeradce v letech 2013 – 2016 zobrazuje níže tabulka č. 21. Mezi oblíbený patří **Masopustní průvod**. Každoroční tradice, kdy se účastníci průvodu převlečou do masek a prochází křížem krážem Načeradcem. Za hudby a zpěvu jsou odměňováni koblihami, koláčky a jinými dobrotami. Na zdraví si samozřejmě s místními občany připijí a zatančí. Průvodu se pravidelně účastní přibližně třicet různorodě oděných lidí. Aby ani děvčata a ženy spolku nepřišly na **Velikonoce** o možnost koledy, tak vždy na přestupný rok členky spolku navštěvují domácnosti a vyplácejí muže. Tak jako v jiných městech a obcích, tak i v Načeradci se 30. dubna pořádá tradiční **Pálení čarodějnic**. Akce bývá doprovázena vystoupeními místních žen či dětí základní školy v převleku čarodějnic. Poté se zapaluje připravená hranice s hadrovou čarodějnicí. Pro účastníky je připraveno občerstvení, posezení u ohně a možnost zpěvu za doprovodu kytary.

Tabulka č. 21 - Aktivity spolku Kamarádi Načeradce

Název aktivity	Pravidelnost aktivity	Termín konání	Cílová skupina	Charakter aktivity	Zaměření aktivity
Masopustní průvod	pravidelná	únor nebo březen	děti, dospělí	společenská, kulturní	veřejnost
Velikonoce	pravidelná	1x za 4roky na Velikonoce	děti, dospělí	společenská, kulturní	veřejnost
Posezení nejen pro seniory	pravidelná	duben 2015, 2016	dospělí, senioři	společenská	veřejnost
Slet čarodějnic	pravidelná	duben	děti, dospělí	společenská, kulturní	veřejnost
Loučení s prázdninami	pravidelná	srpen	děti, dospělí	společenská	veřejnost
Čertovský rej a andělská diskotéka	pravidelná	prosinec	děti	společenská, kulturní	veřejnost
Vánoční trhy	pravidelná	prosinec	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská, kulturní	veřejnost

Zdroj: vlastní zpracování

Především pro děti se pravidelně na konci prázdnin připravuje **Loučení s prázdninami**. Každoroční akce pořádaná na konci léta pod záštitou různých témat. Ve sledovaných letech se jedná o témata: Den řemesel; Louka a les; Roční období a Piráti a pirátky. Na hřišti jsou pokaždé připraveny soutěže pro děti, výstavy a různé úkoly. Loučení s prázdninami bývá obohaceno divadelními, tanečními či kouzelnickými vystoupeními. Své umění a dovednosti předvádí i mažoretky nebo šermíři. Na večeru se koná zábava pro děti a dospělé s doprovodem hudební skupiny. Celá akce je zakončena ohňostrojem. S příchodem 5. prosince se koná **Čertovský rej a andělská diskotéka**. Pravidelně pořádaná akce pro děti a jejich doprovod. Náměstí se promění v peklo plné čertů, kteří hrají s dětmi karty. Samozřejmě nesmí chybět Mikuláš a andělé. Děti jsou váženy na váze zlobivosti a po odříkání básničky jsou odměněny sladkostmi. Při zpěvu vánočních koled se rozsvěcí vánoční stromeček a výzdoba na náměstí. Poté je možnost navštívit v obecním domě diskotéku, kde si děti mohou zatančit s anděly a zdobit perníčky. Celá akce je zakončena ohňostrojem. S příchodem Vánoc se uskutečňují na místním náměstí a obecním domě **Vánoční trhy**. Návštěvníkům je poskytnuta široká nabídka výrobků a zboží, kterou nabízejí jak místní, tak i lidé z okolí. Ve stánkách jsou nabízené výrobky žáků místní školy a školky, dřevěné a košíkářské výrobky, jmelí, svíčky a další vánoční výrobky. K občerstvení se připravuje ovar, jitrnice, jelítka a další masové pochutiny místního řeznictví. V obecním domě je možné ochutnat a zakoupit vánoční cukroví. Na radnici bývá k dispozici výstava obrazů. Vánoční trhy jsou obohaceny a doprovázeny množstvím divadelních představení, jak žáků místní školy, ale i ostatních škol a sdružení. U kostela bývá připraven živý betlém, kde je k vidění malý Ježíšek s Marií a Josefem. Celou atmosféru dotváří spousta živých zvířátek.

6.3 Tenisový klub Načeradec, z.s. a jeho aktivity v období 2013 - 2016

Tenisový klub pro rekreační hru tenisu založili v dubnu 1982 Pavel a Václav Příbylovi společně se Stanislavem Sýkorou. Nejdříve se hrálo na volejbalovém hřišti, později na upraveném fotbalovém hřišti. V roce 1993 spolek vlastnoručně vytvořil dva antukové dvorce a celé zázemí tenisového klubu. Do roku 1996 se v Načeradci hrály turnaje započítané do celostátních žebříčků. Turnajů se i zúčastnili hráči světového formátu, mezi které patří československý Bohdan Ulihrach, Jiří Veselý starší či Leona Lásková. Nyní klub nabízí tenisové kurty pro veřejnost, včetně zapůjčení kompletního tenisového vybavení a možností hry s certifikovanými trenéry českého tenisového svazu. Ze spolku vzešla i hráčka Veronika Příbylová, která se pod vedením svého dědečka, zakladatele spolku, v roce 2014 dostala do střediska vrcholového sportu Sparta Praha. V Načeradci trénuje od svého dětství a v současné době je úspěšnou hráčkou a ČR reprezentuje jak na domácích turnajích, tak i na těch zahraničních. Přehled aktivit Tenisového klubu Načeradce, z.s. v letech 2013 – 2016 zobrazuje tabulka č. 22.

Tabulka č. 22 - Aktivity Tenisového klubu Načeradce, z.s.

Název aktivity	Pravidelnost aktivity	Termín konání	Cílová skupina	Charakter aktivity	Zaměření aktivity
Tréninky	pravidelná	celý rok	dospělí	sportovní	členové
Tenisový turnaj dvojic o pohár starosty městyse Načeradce	mimořádná	srpen 2014	dospělí	sportovní	veřejnost
Letní tréninky	pravidelná	červenec a srpen	děti, mládež	sportovní	veřejnost

Zdroj: vlastní zpracování

Spolek se svými sportovními aktivitami soustředí především na své členy, avšak ve sledovaných letech pořádá i akce pro veřejnost. Spolek v roce 2013 vedl kroužek tenisu pro děti z Načeradce, ale pro časovou i fyzickou náročnost opadal zájem dětí a následně byl kroužek zrušen. I přesto se v letních měsících trenéři, především ti z Vlašimi, věnují dětem a jejich tréninku a zdokonalování se v tenise. Pro ostatní zájemce je možnost individuálního pronajmutí kurtů.

6.4 Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.

Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. byly založeny a zapsány do veřejného rejstříku v roce 2016, avšak počátky sdružování zájemců o kulturu sahají k roku 2008. Kdy pan Petr Stehlík, MBA s manželkou paní Hanou Stehlíkovou, MBA začali pořádat kulturní akce pro děti a seniory. Společná setkání se uskutečňovala každou první neděli v měsíci při dětské mši svaté v místním kostele sv. Petra a Pavla. Správnou atmosféru na pořádaných akcích vytvářela kytarová kapela složená z jedenácti mladých lidí a organizátorů. Vznikla tak

tradice Štědrého dne s dětskou mší, pastýřskou hrou a koledami. Spolek se skládá ze tří členů a mnoha dobrovolníků, kteří vypomáhají na pořádání akcí a rozvoji kostela a jeho využití nejen věřícími. Zpočátku byly problémy s prostorem, a tak se využívala místní hasičárna či prostory školy. V úvahu přicházela jediné místní fara, které byla určena k prodeji či demolici. Spolku a jeho dobrovolníkům se podařilo přesvědčit církevní autority o potřebě zachování budovy. V roce 2010 kněz Mgr. Marcel Timko, který pravidelně dojížděl do Načeradce, poskytl finanční prostředky na opravu zchátralé fary v Načeradci. Tím se podařilo zprovoznit polovinu fary a ta se stala zázemím pro spolek. V roce 2015 se uvažovalo o uzavření místního kostela, a tak spolek pro jeho zachování vytvořil náročný plán akcí, ve kterém se snaží propojit tradice předků v Načeradci pořádáním kulturních akcí. Od tohoto roku jsou akce podporovány radou a starostou městyse Načeradce a stávají se velmi oblíbené a přitahují návštěvníky z dalekého okolí. Spolek má zájem o oživení historického života předků Načeradce a pokračovat v dědictví zanechaného předešlými generacemi. Snaží se zejména o připomenutí řemeslných tradicích jako je ševcovství či obuvnictví. Přehled aktivit spolku Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. v letech 2013 – 2016 zobrazuje tabulka č. 23 (viz níže).

Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. jsou pravidelnými pořadateli kulturních a společenských akcí, které se v Načeradci považují již za tradici. Aktivity spolku jsou určeny pro všechny generace a staly se oblíbené i v širokém okolí. Mezi velmi navštěvovaný patří **Ševcovský staročeský jarmark v Načeradci**, který se po několika měsíční přípravě poprvé uskutečnil 28. června 2015. K navození pravé atmosféry staročeského jarmarku napomáhají stánky s dobovým zbožím, hudba od flašinetáře a bubeníku. Nechybí ani bití kovářského kladiva a hrnčířský kruh. Pro návštěvníky bývá připravena ševcovská expozice s ukázkou ševcovského bydlení a dílny. Nezapomíná se ani na děti, které se mohou zúčastnit soutěží či být ohromeny kouzelnickými čísly slavného čističe bot Štěpána. Pochutnávání si na pečených rybách nebo masíčku zpříjemňuje podívaná na „Potulné, loutkové divadélko“. Ševcovský jarmark navštěvuje téměř tisíc návštěvníků, a tak spolek jarmark pořádá pravidelně každý rok. Pro zájemce o hudbu spolek připravuje **Načeradecké hudební léto**. Jedná se o zpříjemnění tří letních podvečerů koncerty renesanční a barokní hudby v akusticky dokonalém kostele sv. Petra a Pavla. Tóny středověkých i klasických melodií znějí na různých typech cembal, varhan, dud, ale i starodávných strunných a flétnových nástrojů.

Tabulka č. 23 - Aktivity spolku Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.

Název akce	Pravidelnost aktivity	Termín konání	Cílová skupina	Charakter aktivity	Zaměření aktivity
Noc kostelů v Načeradci	pravidelná	květen, červen	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská, kulturní	veřejnost
Ševcovský, staročeský jarmark	pravidelná	červen 2015,2016	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská, kulturní	veřejnost
Načeradecké hudební léto	pravidelná	červenec nebo srpen	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská, kulturní	veřejnost
Perníčková neděle	pravidelná	listopad 2015,2016	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská	veřejnost
Svatomartinská ochutnávka vína	mimořádná	listopad 2016	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská	veřejnost
Štědrý den, pastýřská hra	pravidelná	prosinec	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská, kulturní	veřejnost
Staročeské betlémy s programem	pravidelná	prosinec	děti, mládež, dospělí, senioři	společenská, kulturní	veřejnost

Zdroj: vlastní zpracování

Pro další využití připomenutí krásy místního kostela se spolek zapojil do **Noci kostelů**. Celostátní akce, kdy si všechny církevní kostely a modlitebny na území ČR připravují plnohodnotný program ve večerní a noční atmosféře. Program v Načeradci je obohacen výstupem na věž, ve které se nachází historický zvon Karel z 16. století. Návštěvníci si mohou prohlédnout výstavy obrázků dětí ze školy a barokních ornátů za doprovodu koncertu a videoprojekce. Po občerstvení a posezení na místní faře noc kostelů ukončuje slavnostní půlnoční zvonění. Pro úspěšnost a návštěvnost přes 300 lidí, se Načeradec do Noci kostelů i nadále zapojuje vždy s jiným a nabitým programem. Pro připomenutí blížících se Vánoc se pravidelně pořádá **Perníčková neděle**. V rámci akce děti zdobí perníčky napečené místními dobrovolnicemi. Aby i rodiče nepřišli zkrátka, v roce 2016 se Perníčková neděle mimořádně spojila s ochutnávkou a prodejem svatomartinských vín. Další vánoční aktivitou je **Výstava staročeských betlémů**. Navštěvovaná a velmi oblíbená tradice nabízí celodenní výstavu několika desítek krásných betlémů na staré faře. Výstava je obohacena loutkovým divadélkem, dílničkami pro děti, houslovým koncertem a bohatým občerstvením.

6.5 Spoluorganizace aktivit mezi aktéry neziskového sektoru (tj. vybranými spolky³²) a ostatními aktéry (tj. neziskového a veřejného sektoru)

Tato část sleduje a charakterizuje spoluorganizaci mezi aktéry ve všech sektorech (tj. ziskovém, neziskovém a veřejném). Následující tabulka zobrazuje spolky a aktéry se kterými organizují své aktivity. Ne každý spolek má ochotu a možnost aktivity spoluorganizovat své aktivity s jinými aktéry. I přesto pět ze sedmi spolků kooperuje s ostatními aktéry, jak zobrazuje níže tabulka č. 24.

³² dle stanoveného kritéria, kdy do sekundární a komparativní analýzy dat vešly data o aktérech s charakteristikou „spolek“ (viz str. 43)

Tabulka č. 24 - Spoluorganizace mezi sektory (tj. neziskovým, ziskovým a veřejným)

Spolek	Aktivita	Spoluorganizátor aktivity ³³	
		Neziskový sektor	Veřejný sektor
Myslivecký spolek Načeradec	Okresní přehlídka trofejí	Okresní myslivecký spolek Benešov	
	Brigádnická činnost	CHKO Blaník	
	Sběr kamene pro Agrodružstvo Načeradec	Agrodružstvo Načeradec	
	Myslivecký kroužek při ZŠ Načeradec		ZŠ Načeradec
	Výstava expozice	Český svaz včelařů, z.s., základní organizace Načeradec	
Ochotnický spolek Blaník Načeradec	Perníková chaloupka	spolek Kamarádi Načeradce	Městys Načeradec
	Kabaret – jak se nezbláznit	soubor Voživot z Mladé Vožice	
Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.	Velikonoční besídka	Ochotnický spolek Blaník Načeradec	ZŠ a MŠ Načeradec
spolek Kamarádi Načeradce	Vánoční trhy	Ochotnický spolek Blaník Načeradec	Městys Načeradec, Dětský domov a ZŠ a MŠ Načeradec
	Čertovský rej a andělská diskotéka		Městys Načeradec
	Masopustní průvod	SDH Načeradec	Městys Načeradec, ZŠ a MŠ Načeradec
	Slet čarodějnic		Městys Načeradec
	Loučení s prázdninami		Městys Načeradec
	Posezení nejen pro seniory		Městys Načeradec, ZŠ a MŠ Načeradec
Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	Ševcovský staročeský jarmark	spolek Kamarádi Načeradce	Městys Načeradec

Zdroj: vlastní zpracování

Spolek, který vykazuje největší míru spoluorganizování je spolek Kamarádi Načeradce. Nejčastěji podílejícím se aktérem na kooperaci aktivit se spolkem je Městys Načeradec, který spolku poskytuje finanční podporu a pomoc při prodávání zboží a výrobků ve stánkách při Vánočních trzích a Loučení s prázdninami. Dalším významným spolupořadatelem aktivit se spolkem Kamarádi Načeradce jsou vzdělávací instituty, které obohacují akce svými vystoupeními či výrobky. SDH (Sbor dobrovolných hasičů) Načeradec, jako jediný neziskový aktér s právní formou pobočný spolek, pomáhá spolku s pořádáním Masopustního průvodu, a to především zajištění bezpečnosti a dopravy v průběhu průvodu. Mezi spolky, které spolupracují ve velké míře s ostatními aktéry patří i Myslivecký spolek Načeradec. Spolek své aktivity pořádá především s aktéry neziskového sektoru. Své upomínky na lov má možnost představovat na přehlídce trofejí, kde je hlavní organizátor Okresní myslivecký spolek Benešov. Načeradský myslivecký spolek zde zaujímá pouze roli spolupořadatele.

³³ dle ekonomické (finanční podpora) a personální (fyzická aktivita a pomoc) povahy; materiální kooperace (vypůjčení majetku spolku) není předmětem sledování

Při ostatních aktivitách, brigádách či sběru kamene, dochází zejména k domluvě a vzájemné výpomoci mezi spolky. Ochotnický spolek Blaník Načeradec nemá potřebu spoluorganizovat divadelní představení s jinými spolky. Nicméně na některá představení zve jako hosty jiné divadelní spolky či sám hostuje na místních akcích ostatních spolků. Městys Načeradec a spolek Kamarádi Načeradce jsou jedinými spoluorganizátory aktivit spolku Živé tradice Načeradec Podblanicka z.s. Přičemž městys spolku přispívá financemi, pomoci při přípravě aktivit spolku, zejména při Ševcovském staročeském jarmarku. Sdružení rodičů při své jediné aktivitě pro veřejnost spolupracuje s místní školou a jejími žáky. Pro správné ozvučení a bezproblémový průběh besídky mu také napomáhá Ochotnický spolek Blaník Načeradec. Zde je nutno podotknout, že místní škola pronajímá všem spolkům své prostory, především tělocvičnu školy. Materiální spoluorganizace není pro toto zkoumání chápáno jako kooperace, tudíž není zahrnuta v tabulce č. 24. Z šetření vyplývá, že největší podíl na spoluorganizaci aktivit spolků má veřejný sektor, a to Městys Načeradec, jenž se podílí na organizaci aktivit se třemi z pěti spolků. Nicméně nelze vyloučit ani jistá míra spoluorganizování aktivit mezi samotnými spolky.

6.6 Souhrn pořádaných aktivit sledovaných spolků v městysu Načeradci

Činnost lokálních aktérů v městysu Načeradci (uvedených v tabulce č. 25, str. 54), je komparována podle stanovených kritérií, kterými jsou pravidelnost³⁴ a zaměřenost³⁵ aktivit a jejich spoluorganizace³⁶. Následující tabulka č. 25 zobrazuje aktivity spolku dle stanovených kritérií, a to tak, že pokud se aktivita stejného názvu opakuje několikrát do roka, je brána jako jedna aktivita spolku. Je to z důvodu, zachování přehlednosti a výkaznosti druhů aktivit spolků.

Tabulka č. 25 - Souhrn činnosti aktérů

Název spolku	Pravidelnost aktivit		Celkem	Zaměřenost aktivit		Spoluorganizace
	pravidelné	mimořádné		veřejnost	členové	
Myslivecký spolek Načeradec	9	1	10	6	4	ano
Ochotnický spolek Blaník Načeradec	1	6	7	7	0	ano
Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.	1	0	1	1	0	ano
SK Blaník Načeradec z.s.	7	0	7	6	1	ne
spolek Kamarádi Načeradce	7	0	7	7	0	ano
Tenisový klub Načeradec, z.s.	2	1	3	2	1	ne
Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	6	1	7	7	0	ano

Zdroj: vlastní zpracování

³⁴ dle stanovených kritérií na str. 45

³⁵ dle stanovených kritérií na str. 45

³⁶ dle stanovených kritérií na str. 53

Z tabulky č. 25 je patrné, že mezi neaktivnější spolek, co se týká množství pořádaných aktivit, lze zařadit Myslivecký spolek Načeradec, z.s. Nicméně tento spolek zaměřuje ze svých celkových deseti aktivit čtyřmi pouze na své členy. Naopak mezi nejméně aktivní patří Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s., které vykonává jen jedinou aktivitu pro veřejnost. Avšak u toho spolku, je to logické, protože jeho hlavní činností je spolupráce s místní školou a jejími žáky. Ochotnický spolek Blaník Načeradec pořádá šest mimořádných aktivit, což je nejvíce ze všech spolků a veškeré jsou určené veřejnosti. Lze to vysvětlit tím, že obyvatelé mají zájem o stále nová divadelní představení, a tak spolek představuje několik premiérových představení každý rok. SK Blaník Načeradec z.s., spolek Kamarádi Načeradce a Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. vykazují stejný počet aktivit se zaměřením všech svých aktivit na veřejnost. V ohledu spoluorganizace aktivit se sektorem neziskovým a veřejným je ochotno a kooperuje pět spolků, což bylo podrobněji sledováno výše v tabulce č. 24. Následující tabulka zobrazuje přehled aktérů, kteří se podílejí na spoluorganizování dle stanovených kritérií na str. 53.

Tabulka č. 26 - Přehled spoluorganizace mezi aktéry dle stanovených kritérií

Aktér	Spoluorganizace	
	Personální	Ekonomická
Městys Načeradec	pomoc při organizaci aktivit, prodej ve stáncích	finanční podpora
SDH Načeradec	zajištění bezpečnosti a dopravy	
Ochotnický spolek Blaník Načeradec	ozvučení a zajištění průběhu aktivity, divadelní vystoupení v rámci aktivit ostatních aktérů	
Myslivecký spolek Načeradec	fyzická pomoc při sběru kamene a brigádách	
ZŠ a MŠ Načeradec	poskytnutí výrobků od žáků pro prodej, divadelní představení žáků, nábor žáků	
Spolek Kamarádi Načeradce	pomoc při organizaci aktivit	finanční podpora

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 26 výše vyplývá, že v oblasti spoluorganizování aktivit převládá personální spoluorganizace mezi aktéry všech sektorů (tj. ziskovým, neziskovým a veřejným). Mezi nejčastěji se vyskytující personální spoluorganizací aktivit patří pomoc při jejich organizaci. Vždy se jedná o bezplatnou výpomoc členům spolku, který o ni požádá. Je zde potřebná jak fyzická síla, tak i nápady a šikovnost při pořádání aktivit. Ekonomickou součinnost vykazuje Městys Načeradec a spolek Kamarádi Načeradce, kteří se snaží pomoci ostatním aktérům finančním příspěvkem na jejich činnost. Přičemž nejvýraznějším aktérem z pohledu ekonomické a personální spoluorganizace je Městys Načeradec, který kooperuje se třemi spolky, jak je patrné výše v tabulce č. 24. Souhrn pro zhodnocení náplně aktivit jednotlivých spolků a jejich celoročních aktivit je seřazen chronologicky v následující tabulce č. 27.

Tabulka je sestavena podle četnosti³⁷ jednotlivých aktivit sledovaných spolků v letech 2013 – 2016.

Tabulka č. 27 - Celoroční aktivity pořádané vybranými spolky v letech 2013 - 2016

Termín konání	Pravidelné			Mimořádné								
	počet	název spolku	počet	název spolku	počet	název spolku						
leden	1	Myslivecký spolek Načeradec	1	Ochotnický spolek Blaník Načeradec								
únor	1	Ochotnický spolek Blaník Načeradec	-									
	1	SK Blaník Načeradec z.s.	-									
	1	spolek Kamarádi Načeradce	-									
březen	1	Myslivecký spolek Načeradec	-									
	1	Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ, okres Benešov, z.s.	-									
	2	SK Blaník Načeradec z.s.	-									
duben	1	Myslivecký spolek Načeradec	2	Ochotnický spolek Blaník Načeradec								
	2	spolek Kamarádi Načeradce	-									
květen	1	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	2	Ochotnický spolek Blaník Načeradec								
červen	1	Myslivecký spolek Načeradec	-									
	2	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	-									
červenec	1	Tenisový klub Načeradec, z.s.	1	Myslivecký spolek Načeradec								
	1	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	-									
srpen	1	Myslivecký spolek Načeradec	1	Tenisový klub Načeradec, z.s.								
	1	spolek Kamarádi Načeradce	-									
	1	Tenisový klub Načeradec, z.s.	-									
	1	SK Blaník Načeradec z.s.	-									
září	1	Myslivecký spolek Načeradec	1	Ochotnický spolek Blaník Načeradec								
říjen	1	Myslivecký spolek Načeradec	1	Ochotnický spolek Blaník Načeradec								
listopad	1	Myslivecký spolek Načeradec	1	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.								
	1	SK Blaník Načeradec z.s.	-									
	1	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	-									
prosinec	2	Myslivecký spolek Načeradec	2	Ochotnický spolek Blaník Načeradec								
	1	SK Blaník Načeradec z.s.	-									
	2	spolek Kamarádi Načeradce	-									
	2	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	-									
celý rok	2	Myslivecký spolek Načeradec	-									
	1	SK Blaník Načeradec z.s.	-									
	1	Tenisový klub Načeradec, z.s.	-									
Velikonoce	1 x 4 roky	spolek Kamarádi Načeradce	-									
Součet	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
	2	3	4	5	3	3	3	5	2	2	4	9

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 27 výše je patrné, že spolky pokrývají svými aktivitami celý rok a vytváří kvalitní život pro obyvatele Načeradce. Nejhojnější na aktivity je měsíc prosinec, kdy spolky využívají vánoční tematiku. V letních měsících se konají především pravidelné aktivity spolků. Jedná se především o Ševcovský, staročeský jarmark a Načeradecké hudební léto (aktivity spolku Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.), Loučení s prázdninami (aktivita spolku Kamarádi Načeradce) či Volejbalový turnaj dvojic (aktivita spolku SK Blaník Načeradec). Měsíc duben také vykazuje větší počet aktivit spolků, a to tři pravidelné a dvě

³⁷ počet aktivit spolku v jednom měsíci

mimořádné, což je zapříčiněno zvýšenou aktivitou Ochoťnického spolku Blaník Načeradec. Nejmenší činnost aktérů je zaznamenána v měsících lednu, září a říjnu, kdy jsou v každém z nich, pořádány pouze dvě aktivity. Jediné celoroční aktivity vykonávají tři spolky. SK Blaník Načeradec z.s. a Tenisový klub Načeradec, z.s. pravidelně pořádá tréninky pro své členy, kteří zdokonalují nejen techniku, ale i celkovou připravenost na případné turnaje. Myslivecký spolek Načeradec provozuje po celý rok kroužek o myslivosti pro děti a mládež. Stejně tak i v měsících leden, září a říjen vykazuje jako jediný ze sledovaných spolků činnost. Přičemž pro veřejnost je určena jen jedna aktivita, a to Výlov mysliveckého rybníku v měsíci říjnu.

Pro zjištění množství druhů aktivit jsou níže v tabulce č. 28 zaznamenávány z hlediska klasifikace na kulturní, společenskou, sportovní, vzdělávací či jinou³⁸. Z tabulky vyplývá, že nejčastěji pořádaným typem aktivit v Načeradci je typ kulturní a společenský. Kulturní aktivit nejvíce zajišťuje Ochoťnický spolek Blaník Načeradec. Významnými aktéry v oblasti společenských aktivit jsou Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. a spolek Kamarádi Načeradce. Naopak nejméně zastoupeným druhem jsou vzdělávací aktivity, který poskytuje pouze Myslivecký spolek Načeradec, který se zároveň věnuje všem sledovaným typům.

Tabulka č. 28 - Zaměření aktivit spolků

Název spolku	Kulturní	Společenská	Sportovní	Vzdělávací	Jiné
Myslivecký spolek Načeradec	xx	xx	x	xxxx	xxxx
Ochoťnický spolek Blaník Načeradec	xxxxxx	x	-	-	-
Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.	x	-	-	-	-
SK Blaník Načeradec z.s.		xx	xxxxx	-	-
spolek Kamarádi Načeradce	xxxxx	xxxxxxx	-	-	-
Tenisový klub Načeradec, z.s.	-	-	xxx	-	-
Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	xxxxx	xxxxxxx	-	-	-
Součet typů aktivit	19	19	9	4	4

Zdroj: vlastní zpracování

Šestá kapitola se zabývala sekundární a komparativní analýzou dat o aktérech a jejich aktivitách, která přímo navazovala na následující empirické šetření. Z analýzy vyplývá, že mezi spolek, který pořádá nejvíce aktivit patří Myslivecký spolek Načeradec, z.s. Dále byly sledovány aktivity pořádané pro veřejnost, které přispívají ke kvalitě života obyvatelů Načeradce. Spolky, které vykazují největší počet aktivit věnovaných obyvatelům Načeradce, přičemž každý z nich jich pořádá sedm, jsou Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.,

³⁸podrobněji vysvětleno na str. 45, přičemž aktivity typu jiné jsou ty, které nespádají do oblasti kulturní, společenské, vzdělávací a sportovní

Ochotnický spolek Blaník Načeradec a spolek Kamarádi Načeradce. Tyto tři spolky jsou také významní aktéři v oblasti kulturních a společenských akcí pro občany, jak je zaznamenáno výše v tabulce č. 28. Pro zjištění celoroční náplně činnosti spolků, jsou jejich aktivity chronologicky uspořádané v tabulce č. 26 v posledních čtyřech letech (tj. letech 2013 - 2016). Spolky pořádají aktivity pro obyvatele Načeradce po celý rok. Tím jim zajišťují vyšší kvalitu života, která spočívá především v utužování vzájemných vztahů mezi obyvateli. Nejhojnější aktivita spolků je vykazována v měsíci prosinci, kdy spolky pořádají devět různých aktivit. V následující kapitole se uskuteční se šesti členy sledovaných spolků empirické šetření pomocí polostrukturovaných rozhovorů, které bude vyhodnoceno a komparováno se získanými informacemi v sekundární analýze dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci (dále na str. 62).

7. Empirické šetření o aktivitách spolků v městysu Načeradci

Sedmá kapitola se věnuje empirickému šetření, které je uskutečněno pomocí polostrukturovaných rozhovorů (Disman, 2002). Empirické šetření přímo navazuje na sekundární a komparativní analýzu dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci. Cílem šetření je zjištění vnímání aktivit a činnosti spolků v Načeradci členy sledovaných spolků. Pro rozhovory jsou oslořováni členové sledovaných spolků v městysu Načeradci.

7.1 Polostrukturované rozhovory se členy sledovaných spolků

Dialogy se v první části zaměřují na aktivity sledovaných spolků v městysu Načeradci. Ve druhé části rozhovoru na činnost spolku, kterého jsou dotazováni členy. Rozhovory jsou směřovány pouze na sledované spolky (tj. spolky v tabulce č. 15). Následující tabulka č. 29 zobrazuje osobní údaje o šesti respondentech, kteří jsou právě členové vybraných spolků³⁹.

Tabulka č. 29 - Osobní údaje respondentů

Respondent	Pohlaví	Věk	Profesní stav	Člen spolku	Členství ve spolku	Délka členství ve spolku	Délka života v Načeradci
Respondent č. 1	žena	42	zaměstnanec	spolek Kamarádi Načeradce; SK Blaník Načeradec z.s.	aktivní	10 let 20 let	21 let
Respondent č. 2	muž	47	zaměstnanec	Myslivecký spolek Načeradec	aktivní	28 let	47 let
Respondent č. 3	žena	25	zaměstnanec	Ochotnický spolek Blaník Načeradec	aktivní	5,5 roku	Nežije, dojíždí
Respondent č. 4	žena	43	zaměstnanec	Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.	aktivní	4 roky	Nežije, dojíždí
Respondent č. 5	žena	22	zaměstnanec	Tenisový klub Načeradec, z.s.	aktivní	22 let	22 let
Respondent č. 6	žena	53	podnikatel	Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.	aktivní	9 let	Nežije, 17 let dojíždí

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 1: Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?

Otázka č. 2: Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?

Otázka č. 3: Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?

Otázka č. 4: Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?

V otázce č. 1: „*Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?*“ Respondent č. 1 uvádí, že všechny spolky mají určitý přínos pro obyvatele Načeradce. Existuje zde veliká rozmanitost spolků, a tak si každý může vybrat spolek, který

³⁹ Člen ze sedmého sledovaného spolku, tj. SK Blaník Načeradec z.s., nejevill zájem o provedení polostrukturovaného rozhovoru, tímto byl z empirického šetření vyloučen.

mu vyhovuje. Každou akci, ať již kulturní či sportovní, vnímá pozitivně z důvodu setkávání se se spoluobčany. Stejný názor má i Respondent č. 2, který navíc uvádí: „*Některé spolky jsou aktivní více a některé méně. Může to vyplývat z jejich zaměření.*“ Pro Respondenta č. 6 je každá aktivita spolků stěžejní, přímo říká, že: „*...jejich aktivitami Načeradec žije.*“ Avšak zde postrádá propojení spolků, využití tradic a zviditelnění obce, protože většina spolků se věnuje pouze svým vlastním členům. Respondenti č. 3 a 4 v obci nežijí, a tak nemohou posoudit vliv spolků. Avšak Respondent č. 4 konstatuje, že: „*Činnost spolků v obci má velký význam pro celý život v obci, jejího stmelování s jejími občany. Pokud v obci jsou organizovány spolky, obec žije a rozvíjí se.*“ Respondent č. 4 se má málokdy možnost dostat na akci pořádanou v Načeradci, ale uvádí: „*Ovšem z toho, co slyším z řad Načeradčáků, se poměrně často stává, že se na akci objeví více mimonačeradeckých lidí než těch, kteří v Načeradci skutečně žij.*“ A dodává, že se náš spolek snaží o zařazení vzdělávacích aktivit do své činnosti, a tím rozšířit nabídku akcí pro obyvatele Načeradce. Jediný Respondent č. 5 shledává činnost spolků jako nedostačující. „*Akce, které se pořádají, jsou každý rok stejné nebo mají sestupný charakter.*“ V Načeradci postrádá: „*...cokoliv, co zorganizuje obec nebo pověří nějaký spolek a také tuto akci bude financovat.*“

Tabulka č. 30 - Vyhodnocení otázek č. 2 a 3

	Otázka č. 2	Otázka č. 3
Respondent č. 1	Rivalita mezi spolky byla, ale nyní se vytrácuje.	„Já snad ani problémy nemám“ snad jen časová náročnost při přípravě akcí.
Respondent č. 2	Snažíme se o spolupráci a podporu.	Hlavní překážkou jsou finance.
Respondent č. 3	Nedokážu posoudit, avšak před pár lety fungovala podpora s SDH, což skončilo.	Volné zázemí, dohoda podmínek a vyřízení papírování.
Respondent č. 4	Nemohu posoudit.	Nezájem ze strany rodičů.
Respondent č. 5	Pocitují rivalitu a závist mezi spolky.	Finance a nezájem občanů.
Respondent č. 6	Uzavřenost spolků, rivalita, nepřejícnost, nevědómst, neznalost, nechut' spolupracovat s cizími.	S jedinou překážkou, a to s hloupostí a lidskou malostí, což je doplněno o vymyšlené a křivé pomluvy.

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku č. 2: „*Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?*“ se odpovědi respondentů různí. Respondenti č. 5 a 6 vnímají spíše rivalitu mezi spolky. Respondent č. 5 ji vysvětluje tím, že: „*Kluby nechtějí spolupracovat – aby náhodou někdo neměl o něco víc než ostatní. Myslím si, že kdyby městy kluby více podporoval, měly by větší motivaci organizovat nějaké akce a nehleděl na počet vytočených piv k jejímu zaplacení.*“ I přesto respondent vyzdvihuje činnost ostatních spolků. „*...např. kamarádů, které oceňuji – především proto, že se alespoň snaží, i když mají žádnou nebo jen minimální podporu městyse.*“ Respondent č. 6 shledává možnost spolupráce pouze mezi jednotlivci, se

spolky je to již těžší. „*Spolky jsou uzavřené, trpí všemi vlastnostmi malé vesnice, – rivalita, nepřejícnost, nevědomost, neznalost, nechut' spolupracovat s cizími.*“ Respondenti č. 1 a 2 rivalitu mezi spolky nevnímají, spíše vidí snahu o spoluorganizování aktivit. Respondenti č. 3 a 4 se shodují, že z důvodu nežítí v Načeradci nemohou tuto situaci posoudit. I přesto zmiňují, že si spolky mezi sebou pomáhají.

Na otázku č. 3: „*Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?*“ se shodli Respondenti č. 2 a 5, že největší překážkou jsou finanční prostředky. Respondent č. 5 navíc zmiňuje nezájem spoluobčanů. Se stejným problémem se potýká Respondent č. 4, který postrádá zájem ze strany rodičů. Respondent č. 1 neshledává žádné překážky při pořádání aktivit. Avšak podotýká, že: „*Je faktem, že příprava akcí je velmi časově náročná.*“ Respondent č. 3 nevidí žádné závažné obtíže v pořádání akcí. Vyjmenovává pouze klasické zařizování jako je dohodnutí zázemí, podmínek užívání a vyřízení papírování. Respondent č. 6 se potýká s jedinou překážkou a to: „*S neuvěřitelnou hloupostí a lidskou malostí. Vše je zdokonalováno vymyšlenými a křivými pomluvami.*“ Jako příklad uvádí nedodržení slibů ostatních účastníků akcí na poslední chvíli nebo sázky proti poškození a zničení aktivit spolku. Dále uvádí, že obyvatelé Načeradce nedokáží ocenit vzácný gotický chrám, který je vhodný na pořádání kulturních akcí, přednášek, koncertů a dalších společenských akcí. Problémem je určitá nevzdělanost a pohrdání tímto tématem. „*Cokoliv v tomto prostoru pořádáte, už jste „ty pobožný“ – výraz, který se používal v 17. století a vyjadřoval hlubokou nevzdělanost. Nechápu, že člověk nemusí „věřit v katolického Boha“ a přesto má zájem o společenské akce, které se v kostele konají*“, zmiňuje dotazovaný. Z tohoto důvodu musí být dobrovolníci spolku i samotní členové připraveny na posměch většiny.

Poslední otázka č. 4: „*Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?*“ je zpracována pro přehled v následující tabulce č. 31.

Tabulka č. 31 - Odpovědi na otázku č. 4

Respondent	Odpověď na otázku č. 4
Respondent č. 1	sociální sítě, Načeradské noviny, Benešovský deník, týdeník Jiskra, plakáty, webové stránky městysu Načeradec a geoparku Kraje blanických rytířů, rádio Blaník
Respondent č. 2	noviny, plakáty, vývěsní skříňka, informační tabule, email
Respondent č. 3	vlastní webové a facebookové stránky, Načeradské noviny, Benešovský deník, týdeník Jiskra, plakáty
Respondent č. 4	webové stránky, pozvánky
Respondent č. 5	plakáty, Načeradské noviny
Respondent č. 6	vlastní webové stránky, sociální sítě, Načeradské noviny, plakáty, rádio Blaník

Zdroj: vlastní zpracování

7.2 Vyhodnocení a interpretace dat získaných pomocí rozhovorů

Následující tabulka interpretuje zestručněné odpovědi respondentů získané v polostrukturovaných rozhovorech.

Tabulka č. 32 - Vyhodnocení rozhovorů

	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
Otázka č. 1	dostačující	dostačující	dostačující	-	nedostačující	dostačující
Otázka č. 2	spoluorganizace	spoluorganizace	spoluorganizace	spoluorganizace	rivalita	rivalita
Otázka č. 3	čas	finance	žádné	nezájem občanů	finance, nezájem občanů	pomluvy
Otázka č. 4	noviny, web	noviny, web, plakáty	noviny, web, plakáty	web	noviny, plakáty	noviny, web, plakáty

Zdroj: vlastní zpracování

Z rozhovorů vyplývá, že čtyři (tj. 67 %) respondenti jsou s činností spolků zcela spokojeni a považují jejich aktivitu za dostačující. Pouze dva (tj. 33 %) dotazovaní vnímají rivalitu mezi spolky, a to především v závisti a netoleranci. Ostatní respondenti pociťují spíše spoluorganizaci aktivit a dobrých vztahů mezi spolky. Mezi nejčastěji uváděné obtíže ve vykonávání aktivit respondenti zmiňují finance a nezájem obyvatel. O svých aktivitách čtyři (tj. 67 %) spolky upozorňují občany pomocí webových stránek a novin. Informovanost o aktivitách spolků je dostatečná a přístupná všem generacím, těm mladším na sociálních sítích a ti starší mohou využít noviny, plakáty či informační tabule. Tím to se zvyšuje atraktivnost Načeradce a informovanost o aktivitách místních spolků.

Z celého empirického šetření vyplynulo, že téměř všichni respondenti jsou spokojeni s aktivitami všech spolků. Většina z nich se shoduje, že kterákoliv pořádaná akce je přínosem pro zvýšení kvality života místních obyvatelů a atraktivity Načeradce. Jediný Respondent č. 5 vnímá činnost spolků jako nedostačující a uvítal by větší množství pořádaných aktivit městysem. Nicméně i Respondent č. 6 uvedl, že: „*Život v Načeradci má svůj rytmus, pro mě bohužel kulturně neoslovující.*“ I přesto oba zmínění respondenti uvedli, že žádná konkrétní aktivita jim v Načeradci nechybí. Ostatní respondenti se shodují, že nejpřínosnější jsou společenské akce, kde se mohou setkávat se svými spoluobyteli a utužovat tak vzájemné vztahy. Jako nejčastěji uváděnou obtíž byla nedostatečná finanční podpora pro spolky, především od městysem Načeradce. Přičemž vyšší finanční podpora od městysem by mohla vyřešit i zbývající rivalitu mezi aktéry. Vznikla by tím větší možnost pro ostatní spolky pořádat více aktivit určených místním obyvatelům. Mohlo by se tím

zamezit závislosti mezi spolky a pocitu roztažnosti nebo naopak uzavřenosti některého ze spolků.

Komparace empirického šetření se sekundární a komparativní analýzou dat

Při porovnání sekundární a komparativní analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách s empirickým šetřením lze shledávat tyto výsledky. Ze sekundární a komparativní analýzy dat vyplynulo, že pět ze sedmi spolků určitým způsobem spoluorganizuje své aktivity s ostatními aktéry. Mezi hlavního lze zařadit městys Načeradec (viz výše tabulka č. 24.), což vyvrací data získaná rozhovory s dotazovanými. Respondenti uvedli, že by od městysem uvítali vyšší finanční podporu aktivit spolků a větší množství pořádných aktivit pro obyvatele Načeradce⁴⁰. Z dat získaných polostrukturovanými rozhovory také vyplynulo, že spolek Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. se potýká s pomluvami a odsuzováním církevního tématu. Členové spolku se snaží přiblížit toto téma obyvatelům a ukázat, že akce nejsou určeny jen pro věřící v Boha, ale i pro kohokoliv jiného. Avšak lze usoudit, že církevní téma není v Načeradci obyvateli příliš vítáno. Což dokazuje i skupina katolické mládeže a skupina katolických skautů a skautek založená v letech 1932 – 1933, která se potýkala s nezájmem a odsouzením církevně zaměřených aktivit.

Souhrn výsledků z empirické části

V sekundární a komparativní analýze dat o aktérech a jejich aktivitách v městysem Načeradci bylo sledováno sedm vybraných spolků s právní formou spolek (viz výše tabulka č. 15). Bylo zjištěno, že nejaktivnějším aktérem v městysem Načeradci, co se týče počtu pořádaných aktivit v letech 2013 - 2016, je Myslivecký spolek Načeradec. Nicméně tento spolek téměř polovinu svých aktivit má určeno výhradně pro své členy. Naopak nejméně aktivním je Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s. Mezi nejčastěji se vyskytující druh aktivit v Načeradci patří kulturní a společenský typ. Kulturní činnost nejvíce vykazuje zároveň i nejstarší Ochotnický spolek Blaník Načeradec, který život obyvatel obohacuje o divadelní představení. Zatímco o společenský život se starají v největší míře Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. (nejmladší spolek městysem Načeradce) a spolek Kamarádi Načeradce. Oba spolky mají své aktivity určené veřejnosti a tím přispívají ke zkvalitnění života obyvatel a zatraktivnění městysem Načeradce. Oproti tomu nejméně jsou pořádané aktivity vzdělávacího typu, které jako jediný poskytuje Myslivecký spolek

⁴⁰ Aktivity neziskového sektoru, konkrétně městysem Načeradce, nebyly předmětem sledování, a tak nelze tento výsledek komparovat s množstvím pořádaných aktivit tohoto aktéra.

Načeradec. Nicméně v empirickém šetření bylo zjištěno, že Ochoťnický spolek Blaník Načeradec vykazuje zájem tento typ aktivit zařadit do své činnosti a tím zajistit vyšší vzdělanost místních obyvatel. Z analýzy dále vyplynulo, že spolky jsou aktivní po celý rok, nicméně největší počet aktivit je vykazován v měsíci prosinci, a to v počtu devět. Dalším sledovaným kritériem byla spoluorganizace aktivit mezi všemi sektory (tj. ziskovým, neziskovým a veřejným). Bylo zjištěno, že pět ze sedmi spolků vykazuje kooperaci, přičemž převažuje personální spoluorganizace nad finanční. Za nejvíce podstatného aktéra ve spoluorganizaci aktivit lze označit městys Načeradec, který vykonává oba sledované druhy kooperace. Při porovnání získaných výsledků v sekundární a komparativní analýze dat s polostrukturovanými rozhovory se členy sledovaných spolků lze zpozorovat několik zjištění. Respondenti vnímají vztahy mezi aktéry kladně, tedy že vykazují spoluorganizaci, pouze dva dotazovaní ji vyvrací. Mezi spolky spíše vnímají závistivost, rivalitu, nepřejícnost, uzavřenost spolků a pomluvy. Z analýzy vzešel městys Načeradec, jako nejvíce kooperující aktér, což několik respondentů vyvrátilo a uvedlo, že by od něj uvítali větší podporu, zejména finanční. Z analýzy vyplynul, jako nejčastěji se vyskytující typ aktivit kulturní a společenský, který je i pro všechny dotazované nejpřínosnější. Lze také shledávat nynější odsuzování církevního tématu, které se tu objevilo již i na začátku 20. století. Všichni respondenti se shodují, že jim žádná konkrétní aktivita v Načeradci nechybí. Každý občan má možnost si vybrat to, co ho nejvíce zajímá. Ke zvýšení atraktivity Načeradce a pořádaných aktivit sledovaných spolků zejména přispívají příspěvky v Načeradských a regionálních novinách, webových stránkách, plakátech a v rádiu Blaník.

8. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit a zhodnotit, jak se aktéři neziskového sektoru podílí na pořádání aktivit v městysu Načeradci, tedy jak lokální aktéři (konkrétně spolky) přispívají ke zkvalitnění života a zvýšení atraktivity Načeradce. Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části byly nejprve definovány základní pojmy pojící se k regionálnímu rozvoji, aktérům a spolkové činnosti. Následně byly vymezeny přístupy a dokumenty ovlivňující lokální rozvoj. Přičemž za kvalitním rozvojem nestojí jen podpora zevnějšku (tj. exogenní přístup), ale i pro tuto bakalářskou práci stěžejní podpora občanů a místních aktérů (tj. endogenní přístup). Následně byli představeni aktéři dle jejich působnosti a možných uskupení, která vytvářejí pro rozvoj dané lokality. Mezi ta zásadní lze zařadit spolky, které podlely určitým změnám při účinném nabytí NOZ v roce 2014.

K propojení teoretické části s empirickou byla provedena sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách v městysu Načeradci v letech 2013 - 2016. Sledování bylo podrobena sedm vybraných aktérů⁴¹ s právní formou spolek působících pouze v Načeradci. Bylo zjištěno, že spolek, který má největší počet aktivit ve sledovaných letech je Myslivecký spolek Načeradec, z.s. Tento spolek rovněž vykazuje nejvyšší množství pravidelných aktivit, avšak skoro polovinu ze svých všech aktivit má zaměřených výhradně pro své členy. Naopak nejméně aktivním je Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s. Nejdéle působící Ochotnický spolek Blaník Načeradec uskutečňuje nejvíce mimořádných a kulturních aktivit, což je spolu se společenským typem, nejčastěji se vyskytujícím druhem činností v Načeradci. Na společenském životě se ve stejné míře a zároveň nejvíce podílejí Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s (nejnověji založený sledovaný spolek) a spolek Kamarádi Načeradce, jenž mají své aktivity určené pouze pro veřejnost. Tímto zvyšují kvalitu života místních obyvatel, především z hlediska utužování vzájemných vztahů mezi obyvateli. Z analýzy vyplývá, že spolky jsou aktivní po celý rok, přičemž nejhojnější na počet aktivit je měsíc prosinec. Dalším komparativním kritériem byla spoluorganizace aktivit spolků mezi všemi sektory (tj. neziskovým, ziskovým a veřejným). Bylo zjištěno, že pět ze sedmi sledovaných spolků spoluorganizuje své aktivity s ostatními aktéry působící rovněž v Načeradci. Nejvíce se vyskytujícím typem byla

⁴¹ Ochotnický spolek Blaník Načeradec; Tenisový klub Načeradec, z.s.; SK Blaník Načeradec z.s.; Myslivecký spolek Načeradec; Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s.; Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ a MŠ Načeradec, okres Benešov, z.s.; spolek Kamarádi Načeradce

zpozorována personální kooperace, kdy se mnohdy jednalo o pomoc při uspořádání aktivity. Nejčastějším spoluorganizátorem aktivit ve sledovaných letech byl veřejný sektor, konkrétně městys Načeradec, který vykazoval jak personální, tak i ekonomickou kooperaci. Nicméně se nevylučuje i jistá míra spoluorganizace mezi samotnými spolky, která byla následně potvrzena v empirickém šetření.

V empirickém šetření byl pomocí polostrukturovaných rozhovorů zjišťován pohled vybraných dotazovaných (tj. členů sledovaných spolků v městysu Načeradci) na aktivity a činnosti spolků v městysu Načeradci. Z šetření vyplynulo, že téměř všichni dotazovaní členové spolků jsou spokojeni s aktivitami všech spolků. Jediný dotazovaný č. 5 vnímá činnost spolků jako nedostačující, přičemž nejzásadnější problém shledává ve stereotypu pořádaných aktivit sledovanými spolky. Žádný z dotazovaných však neuvedl konkrétní aktivitu, která by přispívala ke zkvalitnění života místních obyvatel. Všichni se shodují, že cokoliv, co spolky pořádají je přínosem pro obyvatele Načeradce. Ze sekundární a komparativní analýzy dat vyplynulo, že nejčastěji pořádané aktivity jsou kulturního a společenského typu. Získaná data ukazují, že dotazovaným žádná konkrétní aktivita v Načeradci nechybí. Z polostrukturovaných rozhovorů také vyplynulo, že se spolek Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. potýká s pomluvami a odsuzováním církevního tématu. I přesto ho lze zařadit mezi jeden z nejprospěšnějších spolků ovlivňující kvalitu života obyvatel, která spočívá především v utužování vztahů mezi obyvateli při pořádaných aktivitách. Městys Načeradec se ukázal jako nejvíce kooperující aktér, avšak v empirickém šetření to bylo vyvráceno. Občané by od něj uvítali vyšší finanční podporu pro spolky. Někteří respondenti i přes zjištěnou vysokou míru kooperace mezi aktéry, pocítují kompetici mezi spolky. Jedná se zejména o závist, nepřejícnost a pomluvy. Mezi obtíže pro vykonávání své činnosti dotazovaní uvádějí nedostatek financí a ubývajícím zájem o pořádané aktivity. Dále z rozhovorů vyplývá, že pro zvýšení atraktivity a zájmu o spolkovou činnost se informace o pořádaných akcích uveřejňují především v Načeradských a dalších lokálních novinách, regionálním rádiu, prostřednictvím webových stránek, sociálních sítích a plakátů. Tímto je zajištěna vysoká informovanost nejen pro obyvatele městysu Načeradce, ale i pro ostatní zájemce z okolí Načeradce.

Lze konstatovat, že obyvatelé městysu Načeradce mají mnoho možností, jak trávit svůj volný čas. Spolky se snaží zaměřit své aktivity na všechny věkové kategorie, a tak zcela

každý obyvatel či návštěvník Načeradce nalezne po čem touží. Vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce nebylo možné podrobně objasnit problematiku všech aktérů lokálního rozvoje v městysu Načeradci. Zajímavé by bylo více prošetřit vzájemnou spoluorganizaci aktivit mezi aktéry v městysu Načeradci, zejména po stránce majetkové kooperace. Vyhotovení podrobnější analýzy struktury majetku spolků a jejich financování by se mohlo stát námětem pro zpracování diplomové práce. Zjištěné výsledky v této bakalářské práci mohou pomoci ke zkvalitnění a rozvoji místní spolkové činnosti.

9. Seznam použitých zdrojů

ODBORNÁ LITERATURA

BINEK, Jan. *Rozvojové možnosti obcí*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. ISBN 978-80-87147-29-0.

BINEK, Jan. *Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2009. ISBN 978-80-904308-0-8.

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.

ČERVENÁ, Vlasta. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Vyd. 2., opr. a dopl. Redaktor Josef Filippec. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0493-9.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. vyd. 3 Praha: Karolinum, 2002, 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠTÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2013. ISBN 978-80-213-1413-9.

LINHART, Jiří. *Slovník cizích slov pro nové století: základní měnové jednotky: abecední seznam chemických prvků: jazykovědné pojmy: 30 000 hesel*. Litvínov: Dialog, 2003. ISBN 80-85843-61-7.

PETRUSEK, Miloslav, VODÁKOVÁ, Alena., MAŘÍKOVÁ, Hana. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3

PROCHÁZKOVÁ, Eva. *Načeradec: dějiny městečka a okolních obcí*. Načeradec: Obec Načeradec, 2006. ISBN 80-239-6996-X.

SVOBODOVÁ, Hana. *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-904308-8-4

ŠUBRT, Jiří. *Soudobá sociologie*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1413-7.

TOKÁRKOVÁ, Anna. *Kvalita života a rovnost příležitostí - z aspektu vzdělávání dospělých a sociální práce*. Zborník příspěvků z vědecké konference s mezinárodní účastí. Prešov, 2004. ISBN 80-8068-425-1

Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-086-4.

ZÁKONY

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

INTERNETOVÉ ZDROJE

Dokumenty

DOHODA O PARTNERSTVÍ 2014 - 2020 [online]. [cit. 2016-09-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>>

LEADER ČR [online]. [cit. 2016- 10 - 05]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>>

LISABONSKÁ STRATEGIE [online]. [cit. 2016-09-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/L/Lisabonska-strategie>>

NÁRODNÍ ROZVOJOVÝ PLÁN [online]. [cit. 2016-09-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu>>

NÁRODNÍ STRATEGICKÝ REFERENČNÍ RÁMEC ČR 2007 – 2013 [online]. [cit. 2016-10- 07]. Dostupné z WWW: <<http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi>>

2007- 2013/Dokumenty/Strategicke-dokumenty/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CR-2007-2013>

NAŘÍZENÍ RADY EU 1698/2005 [online]. [cit. 2016-09-22]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:277:0001:0040:CS:PDF>>

PODPORA OBNOVY A ROZVOJE VENKOVA PRO ROK 2016 [online]. [cit. 2016-09-29]. Dostupné z WWW: <https://www.mmr.cz/getmedia/436caf13-c94c-d16-8578fbc99d-bb7a4c/Zasady-podprogramu_1.pdf>

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014 - 2020 [online]. [cit. 2016-09-28]. Dostupné z WWW: <<https://www.szif.cz/cs/prv2014>>

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR NA OBDOBÍ 2000 – 2006 [online]. [cit. 2016-09-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Archiv/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-z-roku-2000>>

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR NA OBDOBÍ 2007 -2013 [online]. [cit. 2016-09-24]. Dostupné z WWW: <<https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Archiv/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>>

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR NA OBDOBÍ 2014 – 2020 [online]. [cit. 2016-09-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>>

Internetové stránky

AGRÁRNÍ KOMORA ČR [online]. [cit. 2016-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://ww.agrocr.cz/>>

MIKROREGIONY A MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY [online]. [cit. 2016-09-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>>

NACĚRADEC [online]. [cit. 2016- 02- 15]. Dostupné z WWW: <<http://www.naceradec.cz/index.php>>

NÁRODNÍ ROZVOJOVÝ PLÁN [online]. [cit. 2016-09-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu>>

PRÁVNÍ ÚPRAVA SPOLKŮ [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné z WWW: <<https://www.epravo.cz/top/-94260.html>>

RADA PRO ESI FONDY [online]. [cit. 2016 - 09 - 15]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Pracovni-skupiny/Rada-pro-fondy-SSR>>

ROZVOJOVÉ PRIORITY ČR PRO OBDOBÍ 2014 [online]. [cit. 2016-09-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-moravskoslezsko.cz/eu2014/narodni-rozvojove-priority-cr-pro-obdobi-2014>>

SOUTĚŽ VESNICE ROKU [online]. [cit. 2016-10-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.vesniceroku.cz/>>

VEŘEJNÝ REJSTŘÍK A SBÍRKA LISTIN [online]. [cit. 2016-01-26]. Dostupné z WWW: <<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>>

VYMEZENÍ VENKOVA [online]. [cit. 2016 - 09 - 12]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/documents/10180/20565975/31136109a10.pdf/4fd0c582-65a0-4a79-a86a-1e88bb4c3e8c?version=1.0>>

10. Přílohy

Seznam příloh

Příloha I - Výpis z Veřejného rejstříku a sbírky listin: Výpis platných.....	73
Příloha II - Výpis z Veřejného rejstříku a sbírky listin: Úplný výpis	74
Příloha III - Výpis z Veřejného rejstříku a sbírky listin: Sběrka listin	76
Příloha IV - Úplný přepis polostrukturovaných rozhovorů	77
Příloha V - Obrazová příloha.....	79

Výpis

ze spolkového rejstříku, vedeného
Městským soudem v Praze
oddíl L, vložka 35395

Datum zápisu:

1. ledna 2014

Datum vzniku:

26. února 1996

Spisová značka:

L 35395 vedená u Městského soudu v Praze

Název:

SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Načeradec

Sídlo:

Vlašimská 273, 257 08 Načeradec

Identifikační číslo:

638 26 895

Právní forma:

Pobočný spolek

Účel:

Činnost v oblasti protipožární ochrany

Předmět vedlejší hospodářské činnosti:

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona od 24. 3. 2014.

Hostinská činnost od 24. 3. 2014.

Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin od 26. 3. 2014.

Název nejvyššího orgánu:

Valná hromada

Výbor sboru:

starosta:

ANTONÍN HLINSKÝ, dat. nar. 23. května 1974

Zámecké náměstí 107, 257 08 Načeradec

Den vzniku funkce: 22. listopadu 2014

Den vzniku členství: 22. listopadu 2014

Počet členů:

3

Způsob jednání:

Za výbor sboru jedná starosta, velitel nebo některý jiný pověřený člen výboru.

Zakladatel:

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, IČ: 004 42 739

Římská 2135/45, Vinohrady, 120 00 Praha

Tento výpis je neprodejný a byl pořízen na Internetu (<http://www.justice.cz>).

Dne: 18.2.2017 18:35

Údaje platné ke dni 18.2.2017 06:18

18. 2. 2017

Veřejný rejstřík a Sběrka listin - Ministerstvo spravedlnosti České republiky

Úplný výpis

ze spolkového rejstříku, vedeného
Městským soudem v Praze
oddíl L, vložka 35395

Datum zápisu:

1. ledna 2014

Datum vzniku:

26. února 1996

zapsáno 1. ledna 2014

Spisová značka:

L 35395 vedená u Městského soudu v Praze

zapsáno 1. ledna 2014

Název:

Sbor dobrovolných hasičů Načeradec

zapsáno 1. ledna 2014

vymazáno 15. června 2016

SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Načeradec

zapsáno 15. června 2016

Sídlo:

Načeradec,

zapsáno 1. ledna 2014

vymazáno 15. června 2016

Vlašimská 273, 257 08 Načeradec

zapsáno 15. června 2016

Identifikační číslo:

638 26 895

zapsáno 1. ledna 2014

Právní forma:

Pobočný spolek

zapsáno 1. ledna 2014

Účel:

Činnost v oblasti protipožární ochrany

zapsáno 15. června 2016

Předmět vedlejší hospodářské činnosti:

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona od 24. 3. 2014.

Hostinská činnost od 24. 3. 2014.

Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin od 26. 3. 2014.

zapsáno 15. června 2016

Název nejvyššího orgánu:

Valná hromada

zapsáno 15. června 2016

Výbor sboru:**starosta:**

ANTONÍN HLINSKÝ, dat. nar. 23. května 1974

Zámecké náměstí 107, 257 08 Načeradec

Den vzniku funkce: 22. listopadu 2014

Den vzniku členství: 22. listopadu 2014

zapsáno 15. června 2016

Počet členů:

3

zapsáno 15. června 2016

Způsob jednání:

Za výbor sboru jedná starosta, velitel nebo některý jiný pověřený člen výboru.

18. 2. 2017

Veřejný rejstřík a Sběrka listin - Ministerstvo spravedlnosti České republiky

zapsáno 15. června 2016

Zakladatel:

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, IČ: 004 42 739

Římská 2135/45, Vinohrady, 120 00 Praha

zapsáno 1. ledna 2014

Tento výpis je neprodejný a byl pořízen na Internetu (<http://www.justice.cz>).

Dne: 18.2.2017 18:37

Údaje platné ke dni 18.2.2017 06:18

Sbíрка listin

SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Načeradec

Základní identifikační údaje

Spisová značka: L 35395 vedená u Městského soudu v Praze
Obchodní jméno: SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Načeradec
Identifikační číslo: 638 26 895

Adresa

Sídlo společnosti: Vlašimská 273, 257 08 Načeradec

Číslo listiny	Typ listiny	Vznik listiny	Došlo na soud	Založeno do SL	Stránek
L 35395/SL1/MSPH	ostatní výpis z usnesení VH	22.11.2014	1.6.2016	21.6.2016	1

Respondent č. 1

Otázka č. 1: Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?

Každý ze zmíněných spolků má jiný význam pro obec, ale velmi přínosný. Je dobře, že lidé ve svém volném čase vykonávají činnost ve spolku. Většina z nich připravuje kulturní nebo sportovní program pro spoluobčany. Myslím, že v Načeradci máme pro každého spoluobčana k výběru spolek, který upokojí jeho „koníček“. Nejpřínosnější je pro mě každá i sebemenší kulturní či sportovní akce (fotbal, tenis a volejbal) těchto spolků. Ráda se setkávám se spoluobčany.

Otázka č. 2: Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?

Je pravda, že rivalita mezi spolky byla, ale nyní mi přijde, že se vytracuje. Alespoň já nemám při pořádání akcí sebemenší problém v komunikaci.

Otázka č. 3: Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?

Já snad ani nemám problémy. Je faktem, že příprava akcí je velmi časově náročná. Ale i tak se tomu věnuji. Mám pak krásný pocit z toho, že se akce povedla a spoluobčané se pobavili, setkali a užili si kulturní zážitek.

Otázka č. 4: Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?

Prostřednictvím sociálních sítí, prostřednictvím načeradských novin, benešovského deníku a týdeníku Jiskra. Mám též ráda plakátovou formu. Je mezi námi spousta starších občanů, kteří počítače nemají. Dále propaguji akce na rádiu Blaník. A webové stránky využívám městyse Načeradec - www.naceradec.cz a geoparku Kraj blanických <http://www.geopark-kbr.cz/>.

Respondent č. 2

Otázka č. 1: Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?

Některé spolky jsou aktivní více a některé méně. Může to vyplývat z jejich zaměření. Má to přínos, alespoň pro veřejný a kulturní život v obci. Jsem rád, že kterýkoliv spolek pořádá jakoukoliv akci, čímž přispívá k rozvoji kulturního života v obci. Nejpřínosnější akce je taková akce, kde se sejde nejvíce spoluobčanů.

Otázka č. 2: Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?

Spíše se snažíme o spolupráci a podporu při pořádání akcí. Rivalitu mezi spolky nijak nevnímám.

Otázka č. 3: Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?

Hlavními překážkami jsou finance, které schází při pořádání akcí.

Otázka č. 4: Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?

Noviny, plakáty, vývěsní skříňka, informační tabule, email.

Respondent č. 3

Otázka č. 1: Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?

Na činnost spolků v Načeradci nahlížím pozitivně. Každý se nějakým způsobem snaží zapojit místní obyvatele do života v obci. Ale vzhledem k tomu, že v Načeradci nežijí, nedokážu tuto problematiku blíže posoudit. Na akci pořádanou jiným spolkem se dostanu málokdy. Ovšem z toho, co slyším z řad Načeraďáků, se poměrně často stává, že se na akci objeví více mimonačeradeckých lidí než těch, kteří v Načeradci skutečně žijí. Jinak mě osobně nejvíce zajímají kulturní akce (koncerty, divadla). A koncerty vážné hudby v Načeradci občas bývají. Náš spolek se snaží v budoucnu zavést do své činnosti i vzdělávací aktivity, které rozšíří nabídku akcí pro obyvatele Načeradce.

Otázka č. 2: Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?

Nedokážu posoudit. Ale ještě před pár lety docela fungovala vzájemná podpora našeho spolku s místními dobrovolnými hasiči. Oni šli na ples nám, my jim. Jenomže to zejména z naší strany opadlo.

Otázka č. 3: Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?

Jsou to klasické „překážky“ – dohodnout, aby bylo volné zázemí, dohodnou podmínky užívání, vyřídít veškeré papírování. Ale to k tomu patří. Nic dalšího mě nenapadá.

Otázka č. 4: Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?

Využíváme vlastní webové stránky, naše facebookové stránky, Načeradské noviny a čas od času i jiné noviny (Jiskra, Benešovský deník). Nepostradatelné jsou samozřejmě plakáty.

Respondent č. 4

Otázka č. 1: Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?

Nemohu posoudit, jaký vliv má činnost spolků v Načeradci, protože zde nežijí. Mohu jen obecně konstatovat, jak celou problematiku vnímám já osobně. Činnost spolků v obci má velký význam pro celý život v obci, jejího stmelování s jejími občany. Pokud v obci jsou organizovány spolky, obec žije a rozvíjí se.

Otázka č. 2: Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?

Bohužel nemohu posoudit. Jen snad při organizování velikonoční besídky spolupracujeme s Ochotnickým spolkem Blaník Načeradec, které nám velmi ochotně pomáhá při ozvučení celé akce, již několikátým rokem.

Otázka č. 3: Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?

Jsou to klasické „překážky“ – dohodnout, aby bylo volné zázemí, dohodnout podmínky užívání, vyřídit veškeré papírování. Ale to k tomu patří. Nic dalšího mě nenapadá.

Otázka č. 4: Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?

O pořádané akci informujeme většinou na webových stránkách ZŠ Načeradec, a také rozdáváme dětem pozvánky pro rodiče.

Respondent č. 5

Otázka č. 1: Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?

Činnost spolků vnímám jako nedostačující. Akce, které se pořádají, jsou každý rok úplně stejné nebo mají sestupný charakter. Že by nějaká akce byla vyloženě přínosná si nemyslím. V Načeradci mi chybí cokoli, co zorganizuje obec nebo pověří nějaký spolek a také tuto akce bude financovat. Spolky jsou pro občany, ale občané tvoří obec.

Avšak činnost ostatních spolků - např. kamarádů, které oceňuji - především proto, že se alespoň snaží, i když mají žádnou nebo jen minimální podporu městyse.

Otázka č. 2: Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?

Pozoruji rivalitu. Např. člen jiného spolku viděl na kurtech stínící plachtu od národní bankovní firmy, kterou nám jeden člen přinesl na překrytí pletiva. Zavolał do firmy a museli jsme tuto plachtu odstranit. Kluby nechtějí spolupracovat - aby náhodou někdo neměl o něco víc než ostatní. Myslím si, že kdyby městys kluby více podporoval, měly by větší motivaci organizovat nějaké akce a nehledět na počet vytočených piv k jejímu zaplacení.

Otázka č. 3: Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?

Finance, nezájem občanů.

Otázka č. 4: Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?

Při organizaci informujeme přes plakáty nebo Načeradské noviny.

Respondent č. 6

Otázka č. 1: Jak vnímáte činnost sledovaných spolků a jejich vliv na obyvatele Načeradce?

Aktivita spolků jsou velkým přínosem, protože jejich aktivitami v podstatě Načeradec žije.

Každá akce je důležitá, potřebná.

Co chybí? Chybí vzájemné propojení spolků, využití tradic a zviditelnění obce. Veškeré akce spolků jsou pořádány jakoby uvnitř spolků pouze pro nejbližší obecnost.

Otázka č. 2: Jaké vztahy pociťujete při organizaci aktivit mezi sledovanými spolky?

Mohu mluvit pouze z osobní zkušenosti. Pokud požádám o pomoc jednotlivce, lze se domluvit, společně navázání spolupráce se spolky je obtížnější. Jsou uzavřené, trpí všemi vlastnostmi malé vesnice – rivalita, nepřejčnost, nevědomost, neznalost, nechut spolupracovat s cizími.

Otázka č. 3: Existuje nějaká obtíž, kterou vnímáte při pořádání aktivit?

V podstatě se potýkám s jedinou překážkou. S neuvěřitelnou hloupostí a lidskou malostí. Vše je zdokonalováno vymyšlenými a křivými pomluvami.

Příklad: Poslední dva roky byly pro spolek velmi náročné, vzhledem k pořádaným, náročným akcím. Načeradečtí slíbili účast a hlavně spolupráci, ve formě řemeslných stánků, technické pomoci, pomoci vytváření zázemí. V 99 % vždy opravdu pět minut před akcí vzkázali, že nepřijdou a nepomůžou. V hospodě se prý sázeli o to, zda se jim podaří akce spolku poškodit a zničit.

Obyvatelé Načeradce do této doby nezjistili, jaká největší a historicky nejvýznamnější budova stojí uprostřed jejich obce. K vzácnému gotickému chrámu, od kterého se může odvíjet mnoho kulturních akcí, koncerty, přednášky, společenské akce pro mladé i starší lidi, mají nepochopitelný vztah, který pramení z určité osobní nevědomosti dané tematiky. Cokoliv v tomto prostoru pořádáte, už jste „ty pobožný“ – výraz, který se používal v 17. století a vyjadřoval hlubokou nevědomost. Nechápu, že člověk nemusí „věřit v katolického Boha“ a přesto má zájem o společenské akce, které se v kostele konají. Kdokoli spolku z načeradeckých pomáhá, musí být svým způsobem připraven na posměch většiny.

Otázka č. 4: Jakým způsobem se občané mohou o pořádaných aktivitách dozvědět?

Webové stránky, sociální sítě, noviny spolupráce s rádiem Blaník + velkoformátové plakáty.

Obrázek č. 1 - Novodobý otisk městského pečetidla.
Foto: Načeradec, Dějiny městečka a okolních obcí, str. 265

Obrázek č. 2 - Mosazné pečetidlo pekařského, pernikářského a mlynářského cechu. Foto: Načeradec, Dějiny městečka a okolních obcí, str. 271

Obrázek č. 3 - Hlavní oltář sv. Petra a Pavla z poloviny 18. století. Foto: Načeradec, Dějiny městečka a okolních obcí str. 268.

Obrázek č. 4 - Miniatura Ukřižování Ježíše Krista v načeradském misálu z konce 13. století. Foto: Načeradec, Dějiny městečka a okolních obcí str. 267.

Obrázek č. 5 - Kostel sv. Petra a Pavla, vpravo stará bašta se zvonící. Foto: Renata Šmídová

Obrázek č. 6 - Náměstí v Načeradci s radnicí a místním kostelem. Foto: vlastní zpracování

Obrázek č. 7 - Ševcovský, staročeský jarmark pořádaný spolkem Živé tradice Podblanicka Načeradec z.s. Foto: 7 str., Načeradské noviny, leden 2017

Obrázek č. 8 - Loučení s prázdninami s tématem Piráti a pirátky pořádané spolkem Kamarádi Načeradce. Foto: 6 str., Načeradské noviny, září 2016

Obrázek č. 9 - Na lovecké stezce, aktivita pořádaná Mysliveckým spolkem Načeradce. Foto: 7 str., Načeradské noviny, srpen 2015

Obrázek č. 10 - Ochtotnický spolek Blaník Načeradec ve francouzské komedii Monsieur Hamed. Foto: 7 str., Načeradské noviny, duben 2016